

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE
ANNO 1919

ALMA MATER

2015. gada pavasaris / 1

www.lu.lv

**Jauno biologu
bāze Kolkā**

**Starptautiskā
sadarbība zinātnē**

**Deju ansamblim
«Dancītis» – 40**

**Ieteikumi
studiju izvēlei**

**Studijas viesmīlīgajā
Azerbaidžānā**

Articles supplied with annotations in English

Trāpi tieši mērķī!

Tuvojoties vasarai un jauno studentu uzņemšanas laikam, vidusskolu absolventiem aktuālāks kļūst jautājums par studiju izvēli. Lēmumu par izglītības turpināšanu kāds jau ir pieņēmis, mācoties vidusskolā, kāds to izdara, saņemot atestātu vai verot augstskolas durvis. Dažreiz studiju izvēle ir mēģinājums trāpīt mērķī «uz aklo». Tomēr galvenais, kas noteiks izvēles precizitāti, būs lēmuma pieņemšanā ieguldītais darbs.

Tikai nedaudzi profesiju izraugās intuitīvi, un viņiem šī izvēle ir skaidra no bērnības. Pārējiem ir jāvelta laiks sevis izzināšanai, profesiju izpētei, izglītības iespēju apzināšanai. Tomēr, saprotot šī darba rezultātu – iespēju savā dzīvē strādāt profesijā, kas patīk un dod gandarījumu –, kļūst arī skaidra motivācija to darīt.

Šobrīd augstskolas piedāvā dažādas iespējas, kā jauniešiem atrast savām spējām, interesēm un vēlmēm atbilstošu studiju programmu, kas nākotnē dos iespēju strādāt izvēlētajā profesijā. Apmeklējiet Atvērto durvju dienas, piedalieties tādos ēnu dienu pasākumos kā «Studenta korpēs», piesakieties LU jauno speciālistu skolām, iegūstiet pieredzi kā brīvprātīgie, izziniet sevi karjeras testos – iespēju ir daudz! Izmantojiet jums piedāvātās iespējas: tas būs būtisks ieguldījums vienā no jūsu dzīves svarīgākajiem lēmumiem – par studiju izvēli.

Kādas iespējas piedāvā Latvijas Universitāte izglītības un profesijas izvēles jautājumos – par to lasiet šajā izdevumā.

Savu nākotni jūs veidojat paši!

Laila Jansone,
Studentu servisa pirmsstudiju sektora vadītāja

Lauma Abramoviča Sadarbība starptautiskā mērogā – kā tā top?	3
Katrīna Žukova Valdis Dombrovskis. Veids, kā domāt par nākotni: labi izdarīt darbu šodien	6
Marta Rubīna Ar ko sākt, ja skolas laiks tuvojas noslēgumam un nezini, kurp doties tālāk?	7
Andra Čudare Santa Zarāne saka «jā» izaicinājumiem!	9
Gundega Preisa Jauno biologu Vecā skola Kolkā	12
Katrīna Žukova 40 gadu ilgs lolojums – deju ansamblis «Dancītis»	15
Katrīna Žukova Vairākkārtēja stipendiju ieguvēja Katrina Mertsas: «Man visu laiku ir jāmeklē, ko darīt»	18
Anete Enikova Pagriezta pasaule – raida NABA FM 95,8	21
Linda Eltermane Studijas pārsteigumu pilnajā Azerbaidžānā	24
LU Preses centrs Brīvprātīgie Universitātes sporta dzīves aizskatuvē	26
Studiju programmas Latvijas Universitātē 2015./2016. akadēmiskajā gadā	28
Aktuāli notikumi Latvijas Universitātē no novembra līdz februārim	30

Latvijas Universitātes izdevums. Iznāk kopš 25.09.1922.

ISSN 1691-8185. Reģistrācijas apliecība Nr. 535

© Latvijas Universitāte, 2015

Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce uz izdevumu obligāta

Izdevumu sagatavojis: LU Preses centrs, LU Akadēmiskais apgāds

Raiņa bulvāris 19–127, Rīga, LV-1586

Tālrunis: 67034329, e-pasts: info@lu.lv

www.lu.lv/almamater

Atbildīgās par izdevumu: Gundega Preisa, Ilona Vilcāne

Rakstu autori: Lauma Abramoviča, Andra Čudare, Linda Eltermane, Anete Enikova, Gundega Preisa, Marta Rubīna, Katrīna Žukova

Tulkojums angļu valodā: LU Humanitāro zinātņu fakultātes profesionālās maģistra studiju programmas «Rakstiskā tulkošana» studente Beāte Paula

Fotogrāfs: Toms Grīnbergs, LU Preses centrs

Maketētāja: Ieva Tiltiņa

Korektore: Gita Bērziņa

Vāka foto: Uldis Kondratovičs

Sadarbība starptautiskā mērogā –

Fizikas un matemātikas fakultātes
asociētais profesors **Vjačeslavs Kaščejevs**

kā tā top?

Lauma ABRAMOVIČA

Kontaktu veidošana, darbība starptautiskajā arēnā, konstruktīvas diskusijas un veselīga konkurence. «Zinātnieku sociālais tīkls», kā sadarbību raksturo Latvijas Universitātes (LU) Fizikas un matemātikas fakultātes asociētais profesors Vjačeslavs Kaščejevs, ir veiksmīgas zinātniskās darbības pamatā. Pagājušajā gadā publicēts starptautisks pētījums par elektronu pāru skaldīšanu nanoelektroniskajā «kvantu paātrinātājā», līdzās vācu profesoriem autoru sarakstā minēts arī V. Kaščejevs. Kā tikt pamanītam zinātnē? Vai attālums starp iesaistītajiem zinātniekiem nav šķērslis veiksmīga pētījuma veidošanā? Ko par sadarbību saka pētnieki no Vācijas?

«Šis bija eksperiments, ko vēl neviens it kā labi zināmajā cietvielu fizikas lauciņā nebija veicis un pētījis,» atklāj Vjačeslavs Kaščejevs. «Mēs uzregulējam kvantu sūkni tā, lai tas katrā reizē izmet tieši divus elektronus, un cerējam sagaidīt, ka elektroni izvairīsies iet vienādu ceļu un aizies katrs uz savu pusi, bet šeit viņi nezin kāpēc met savu kažoku uz pretējo pusi. Tas ir noslēpums, ar kuru mūsu raksts noslēdzas.» Šādiem vārdiem profesors īsumā paskaidro pētījuma būtību. Pētījums ir fundamentāls, tāpēc uzreiz saskatāmus un praktiski izmantojamus rezultātus no tā gaidīt būtu aplami. «Ko būtu nepareizi no šiem pētījumiem gaidīt – kad tad Latvijā būs nanoelektronikas rūpnīca, kas kaut ko ražos Intel vai Apple? Ne

no kā tas nerodas. Ne velti tajās laboratorijās, ar kurām mēs sadarbojamies, cilvēku kapitāla un infrastruktūras uzkrātais ieguldījums pagaidām ir nesamērojams ar Latvijas mērogu,» teic V. Kaščejevs, nenoliedzot, ka mēdz būt arī uz konkrētu produktu vērsti pētījumi.

Pētījums par elektronu pāru skaldīšanu gan skatāms plašākā mērogā. Tiklīdz pētījums ir publicēts, pārējiem zinātniekiem ir iespējams uz aktuālo pētījumu atsaukties savos zinātniskajos darbos. Kopš 2014. gada 31. marta, kad aktuālais pētījums ticis palaists pasaulē, tas ir ņemts vērā, un uz to ir atsauces jau četros jaunos, pabeigtos rakstos. Zinātnieki visā pasaulē, īpaši eksperimentālās grupas konkrētajā jomā, ir lietas kursā par jaunākajiem pētījumiem un izmanto tos, lai tālāk pētītu kādu problēmu, pierādītu hipotēzi.

Protams, starp pētniekiem pastāv konkurence, un tāda vērojama arī šī pētījuma kontekstā. Līdzīgu pētījumu veicot kāda laboratorija Anglijā. «Šaubas par to, vai rezultāts ir efekts vai maldi, pazūd tikai tad, ja kāds ar tevi pilnīgi nesaistīts pētnieks savā veidā to atkārto,» saka V. Kaščejevs, piebilstot, ka ar nepacietību gaida rezultātus no Anglijas.

Mazliet netipiski

V. Kaščejeva dalība pētījumā sākās 2012. gadā, kad viņš viesojās Vācijas Federālajā metroloģijas institūtā (PTB) Braunšveigā projekta «Kvantu ampērs» sakarā. PTB pēta precīzo mērījumu fiziku, kā arī izgatavo nanostruktūras. Kolēģis izteicies, ka Nilam Ubelodem, vienam no pētījuma par elektronu skaldīšanu galvenajiem autoriem, esot sava pētījuma rezultāti, taču ne viss ir līdz galam saprotams. V. Kaščejevs bilst, ka tas ir mazliet netipiski, jo pētījumā ticis iesaistīts, kad empīriskais darbs lielākoties jau bijis pabeigts, un tā parasti nenotiek. «Tas vēl vairāk šim gadījumam piešķir negaidīta pārsteiguma, atklājuma garšu. Galvenie mērījumi bija paveikti, bet vēlāk veicām papildu raksturojumus.»

Tālākā sadarbība veidojās gan klātienē, tiekoties ar vācu profesoriem, gan atsevišķi savās darba grupās, lai saprastu, kas tiek saskatīts eksperimentu rezultātos. «Ieraudzījām, ka tas, kas nebija saprotams sākotnējos datos, varbūtību valodā vēl spilgtāk izpaudās kā anomālija. Galvenais bija izdarīt secinājumus no anomālijas – vai tā ir korelācija, vai izskaidrojums ir cits. Mans garadarbs ir teorija, smalki argumenti, teorētiski aprēķini ar dažādiem modeļiem, kas parāda, kuri standartskaidrojumi nestrādā,» atklāj V. Kaščejevs. Kopumā pētījuma veikšana ilgusi aptuveni divus gadus.

Zinātnieku sociālais tīkls

V. Kaščejevs ir viens no pētījuma autoriem, vienīgais no Latvijas. Lielākā daļa ir vācu pētnieki, ar daudziem mūsu pētnieks bijis pazīstams jau iepriekš. «Kad 2006. gadā Telavivā strādāju pie savas disertācijas, saņēmu e-pastu no Berndta Kestnera,» stāsta V. Kaščejevs. B. Kestners, pētnieks no Vācijas, aicinājis V. Kaščejevu aplūkot viņu pētījumā radušās neparastās pazīmes. Pētnieks jau iepriekš esot publicējis rakstus par saistītu tēmu, un tāpēc vācu pētnieki nolēmuši uzrunāt tieši viņu. «Jau pāris dienas pēc e-pasta saņemšanas nosūtīju savas idejas. Viņi bija ļoti pārsteigti un nekavējoties mani aicināja uz Kembridžu aprunāties dzīvē.» Tā sākusies V. Kaščejeva un B. Kestnera pazīšanās.

B. Kestners, «kvantu sūkņu nozarē galvenais eksperimentators», kā informē V. Kaščejevs, ir vācu pētnieks, ar kuru viņam jau izveidojusies sadarbība. Pirmās saziņas iemeslu apstiprina arī pats B. Kestners: «Asociētā profesora Kaščejeva teorija atbilda mūsu eksperimentiem. Kopš tā laika eksperiments un teorija fizikā ir palīdzējuši rast jaunus aspektus un tos atrisināt.» Vācu pētnieks uzskata, ka sadarbības turpināšana starp PTB un V. Kaščejevu ir likumsakarīga, proti, PTB pārstāv empīrisku jeb eksperimenta pusi, bet V. Kaščejevs – teorētiskā pamatojuma pusi.

«Lauvas tiesas nopelns ir kolēģim Nilam Ubelodem,» saka V. Kaščejevs. Mēģināšanas ierīce, kas izmantota aktuālajā pētījumā, bijusi vācu pētnieka N. Ubelodes disertācijas projekts Hannoveres Universitātē. «Nils ir pavadījis daudzas jo daudzas dienas, nedēļas un mēnešus, rūpīgi kalibrējot un mērot,» pētījuma empīrisku procesu raksturo pētnieks. Savukārt sadarbību ar V. Kaščejevu N. Ubelode vērtē kā konstruktīvu: «Asociētajam profesoram Kaščejevam bija zīmīga loma teorijas izstrādē, balstoties uz rezultātiem, kurus eksperimentālie fiziķi ieguva Hannoverē.»

«Tas, kas nes reālo zinātnei uz priekšu, ir zinātnieku sociālais tīkls. Īstās attiecības ir starp cilvēkiem. Protams, jābūt radniecīgai domāšanai, jāsaprot, kā var viens otru papildināt. Kopā sanāksnām ir liela pievienotā vērtība, protams, netrūkst ambīciju, konkurences, visādu asu izjūtu. Fiziķi prot veidot foršas koleģiālas attiecības,» saka V. Kaščejevs.

Sadarbība un grūtības

Pētījums netika veikts, visiem iesaistītajiem pētniekiem darbojoties klātienē. V. Kaščejevs norāda, ka aptuveni gadu viņi strādājuši atsevišķi. Tad ar granta finansējumu viņš devies uz Vāciju, kur trīs nedēļas aktīvās diskusijās tapis pētījuma manuskripts.

Profesors B. Kestners norāda uz eksperimenta specifiku, tāpēc iesaistītie pētnieki ir speciālisti savā jomā, piemēram, kriogēnikā jeb zemu temperatūru fizikā un paraugu ražošanā. Viņš norāda, ka asociētais profesors V. Kaščejevs ir speciālists teorijas izstrādē, un šai pētījumā veiksmīgi aprakstījis iegūtos rezultātus. «Sadarbība veidojās vairākās diskusijās, hipotēžu izteikšanā, tās tika analizētas kopīgi un ļoti rūpīgi. Bija arī vairākas tikšanās aci pret aci, noritēja ļoti auglīgs process, kas vainagojās ar veiksmīgu galarezultātu,» tā B. Kestners.

Arī vācu profesors N. Ubelode norāda uz darbiem, kurus iespējams veikt patstāvīgi, piemēram, eksperimentu sagatavošana, mērījumu veikšana, teorētiskā modeļa izstrāde. Kā vienu no nozīmīgākajiem palīgiem informācijas apmaiņā viņš min komunikāciju internetā. «Tomēr joprojām ir svarīgi veidot kontaktus un sadarbību, tam nepieciešama ceļošana un finansējums, ar ko reizēm ir grūtības,» situāciju raksturo N. Ubelode.

Kā vienu no grūtībām arī vācu profesors B. Kestners min attālumumu un finanses. «Dažas valstis ir bagātākas nekā citas, un tas savā veidā definē pētīšanas virzienus un sadarbības iespējas,» uzskata B. Kestners. Viņa 15 gadus ilgajā pieredzē, sadarbojoties ar zinātniekiem starptautiskā līmenī, grūtības nacionalitātes dēļ nav saskatītas, un tas nav noteicošais faktors tam, vai sadarbība izdodas vai nē. Toties profesors ir pārliecināts, ka «starp zinātniekiem ir konkurence, bet, manuprāt, nav lielas starpības, vai tas notiek nacionālā vai internacionālā līmenī.»

Arī N. Ubelode neuzskata, ka nacionalitāte būtu šķērslis vai noteicošs faktors sadarbības veidošanai starptautiskā mērogā, un ir pārliecināts, ka zinātne ir internacionāla. Sadarbību ar V. Kaščejevu viņš raksturo kā ilgstošu un ļoti auglīgu īpaši darba grupas PTB kontekstā. Kā priekšrocību starptautiskai sadarbībai N. Ubelode min vairākus faktoros: «Tā piedāvā citādāku skatpunktu, jaunu metodoloģiju vai vienkārši diskusiju kā tādu.» Fundamentālo pētījumu daudzveidība mēdz novest pie sadarbības, kas veicina progresu dažādos darba laukos.

Mērķis – tikt *Nature*

«Zinātnieki ir ļoti azartiski cilvēki. Dabūsi iekšā *Nature* vai nedabūsi?» par mērķēto pētījuma publicēšanas vietu aizrautīgi stāsta V. Kaščejevs. «Kad viesojos Grenoblē, kur ir liels nanotehnoloģiju institūts, viņiem kafijas istabā viena siena ir ar *Nature Physics*, otra – ar *Nature Nanotechnology*.» Minētie ir

Studenta viedoklis par piedalīšanos starptautiskos pētījumos

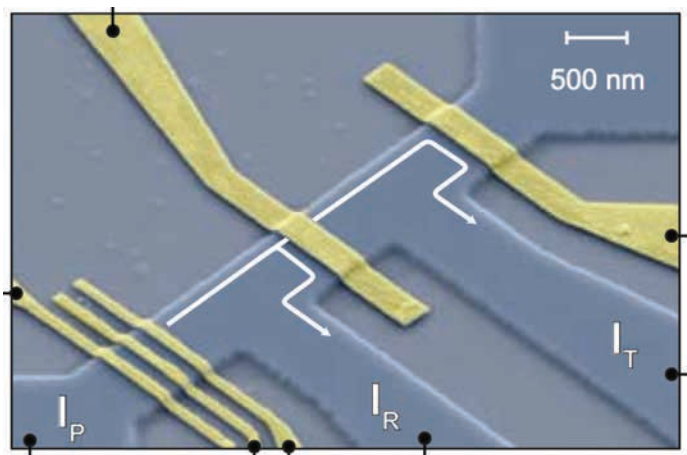
Foto no privāta arhīva

Arnis Katkevičs,
LU FMF maģistrantūras students,
fizikas tehniķis, par piedalīšanos
profesora V. Kaščejeva kvantu
nanoelektronikas pētniecības grupā:

«Cik saprotu, V. Kaščejevs šo teorētisko materiālu izstrādāja vairāk nekā pirms gada, proti, vēl pirms biju iesaistījies viņa vadītajā kvantu nanoelektronikas grupā. Jebkurš raksts tiek veidots vairāku gadu gaitā, jo, paša Vjačeslava vārdiem, 9 no 10 idejām teorētiski prātā izrādīsies

nederīgas, tāpēc ar panākumiem var vainagoties tikai ilgs un rūpīgs darbs. Taču entuziasmu no Vjačeslava puses var just vienmēr, it īpaši, ja runa ir par kvantu fizikas problēmām.

V. Kaščejeva vadītā grupa sadarbojas ar kolēģiem no lieliem zinātņu institūtiem Vācijā, Anglijā, Zviedrijā. Tas jau ir pavēris iespēju šeit, Latvijā, veikt teorētiskās fizikas pētījumus, kuriem datus iegūst no ārvalstu institūtiem, kam ir pieejamas dārgās iekārtas, kas nepieciešamas to realizācijai. Man ir skaidrs, ka ir ērti un vienkārši turpināt studijas kādā no ārvalstu augstskolām, ja rodas tāda vēlme, piemēram, no V. Kaščejeva grupas studenti ir izstrādājuši maģistra darbus Zviedrijā un Francijā. Pagaidām man pašam nav tādas vēlmes, jo mani vairāk interesē fizikas teorētiskā puse, kuru ļoti labā līmenī pasniedz arī LU.»

Gallija arsenīda nanostruktūra, kurā realizēts eksperiments. Baltās bultiņas izemē iespējamus elektronu ceļus.

žurnāla *Nature* izdevumi, kurus pētnieks salīdzina ar Olimpa virsotni, līdz kurai vēl esot jāaizsniedz. *Nature*, ko izdod Eiropā, ir līdzvērtīgs žurnāls amerikāņu *Science*.

«Nopulēt šo pētījumu par dārgakmeni bija izaicinājums,» atklāj V. Kaščejevs. «Mūsu ambīcijas bija augstas, rakstu rakstījām atbilstoši žurnāla *Nature Nanotechnology* prasībām.» Viņš norāda, ka raksts redaktoram varēja šķist pārāk specializēts un, iespējams, lasītājam neinteresants, taču tā nenotika, un raksts tika publicēts. Taču ar to nekas neesot beidzies, un «pagājušā gada vasarā sākās cīņa ar recenzentiem». Raksta pirmajai publicētajai versijai 2014. gada 31. martā neesot bijis izvērstā pielikuma, kas ir «kā pierādījumi spicākajiem ekspertiem, un tas ir tas, uz kā stāv mūsu darbs». V. Kaščejevs pielikuma gatavošanu apraksta kā intensīvas vasaras dienas, kad aktīvā virtuālā saziņā ar kolēģiem izveidota pārliecināta atbilde.

Lai arī vēlme publicēties atzītos žurnālos varētu būt liela, V. Kaščejevs norāda: «Jāskatās, lai neaizrautos ar prestižu un publicitāti, jo zinātne, kas nav publicēta šādos žurnālos, arī ir ļoti kvalitatīva un aktuāla.» Tomēr viņš atzīst, ka iepriekšējie publicētie raksti padara zinātniekus pamanāmus, tādējādi ir iespēja nākotnē tikt pieaicinātam kādā pētījumā.

Zinātniski raksti mācību procesā kalpo kā pierādījums studentiem par to, «ka tas ir šodien aktuāls, svarīgs, dzīvs un ka tie nav pusdievi, kas raksta rakstus». V. Kaščejevs stāsta, ka nozares aktuālo informāciju viņš cenšas iekļaut studijuursos. Studentiem esot pavisam cita attieksme, ja klasiskās lietas, par kurām raksta mācību grāmatās, ir iespējams parādīt ar nesenās akadēmiskās literatūras palīdzību. Tiesa, kā norāda pētnieks, zinātniskus rakstus akadēmiskajos žurnālos lielākoties lasa nozaru profesionāļi vai viņu studenti, kas mācās tieši tajā virzienā.

Pētījumi norāda uz aktualitāti

Arnis Katkevičs, maģistrantūras students LU Fizikas un matemātikas fakultātē un fizikas tehniķis profesora V. Kaščejeva vadītajā kvantu nanoelektronikas pētniecības grupā, norāda, ka Latvijas zinātnieku publikācijas starptautiski atzītos žurnālos «bija apliecinājums šeit veikto pētījumu kvalitātei un palielināja manu respektu pret mācībaspēkiem». Līdzās asociētā profesora V. Kaščejeva pētījumiem students atzinīgi vērtē arī profesoru Mārča Auziņa un Ruvina Ferbera vadītos darbus LU Lāzeru centrā. «Ir patīkami dzirdēt par plašu rezonansi guvušiem Latvijā veiktiem pētījumiem citās nozarēs, piemēram, medicīnā. Tas liecina par Latvijas zinātņu sistēmas daudzveidību un kvalitāti,» saka A. Katkevičs.

Vai V. Kaščejevs saviem studentiem stāstīja arī par elektronu pāru skaldīšanas pētījumu? «Jā, kad pabeigtais raksts tika iesniegts žurnālam *Nature*, profesors studentiem, kas piedalās viņa pētījumos, noorganizēja nelielu semināru, kurā iepazīstināja ar rakstu, aicināja to saprast un sniegt idejas tālākai attīstībai un problēmu risināšanai,» stāsta A. Katkevičs. Tāpat V. Kaščejevs bieži stāstot par saviem ārzemju kolēģiem un viņu pētījumiem.

Zinātne ir globāla

Kā pētnieki viens otru atrod? «Redzat, kur es visu laiku skatos, ar jums runājot [mājaslapa *arxiv.org*, tajā lasāmi zinātniski raksti – L. A.]. Viss ir globāls. Katru dienu es varu redzēt, kas notiek manā nozarē,» stāsta V. Kaščejevs, piebilstot, ka pētniekus pamana pēc jauniem rakstiem, jauniem rezultātiem. «Es sekoju līdzi tam, kas un kāpēc atsaucas uz maniem rakstiem, un kā tas tālāk ir attīstījies.» Atsaukušanos uz jau publicētu informāciju viņš raksturo kā svarīgu, ar to jāuzmanās. Ja tiek izmantota kāda ideja, uz to jāatsaucas, citādi var rasties pārpratumi. Ja idejas ir būtiskas, pētnieks pieļauj, ka var aicināt autoru sadarboties.

Viena no iespējām satikt daudzus pētniekus vienkopos ir konferences. «Konference ir nepieciešamais elements, lai gūtu pārskatu par jaunāko, kas ir noticis,» tā V. Kaščejevs. Lai arī lielākā daļa «spēlētāju» nozarē esot zināmi, konferences un kongresi ir iespēja dibināt arvien jaunus kontaktus. «Pagājušajā gadā ar kolēģi Jāni Timošenko devāmies Latvijas finansētā braucienā uz tālo zemi Brazīliju. Tas nebija lēts prieks, bija mazliet sāpīgi parakstīt komandējuma norēķinus,» secina V. Kaščejevs. Taču tā esot bijusi unikāla pieredze, jo toreiz kopā bija sanākuši kvantu sūkņu veidotāji no visas pasaules. «Esam dibinājuši kontaktus ar Korejas metroloģijas institūtu un Austrālijas silīcija kvantu tehnoloģiju institūtu,» tā V. Kaščejevs.

Zinātnei nav robežu

«Ne tikai uz fiziku, uz jebko!» tādiem vārdiem V. Kaščejevs atbild uz jautājumu, vai darbošanās ārpus robežām paver atsvaidzinošu skatu uz fiziku un nozari kopumā. «Es nevaru iedomāties starptautiski konkurētspējīgu zinātni, kura top izolēti.» Pētnieks ir pārliecināts, ka zinātnei nav robežu un pētniekiem sevi ir jāapliecina arī starptautiski.

«Jebkurā gadījumā ir jābūt aprītē. Tas, kas tevi šodien dara konkurētspējīgu, pēc gada vairs nebūs, jo viss iet uz priekšu. Nevar stāvēt uz vietas gan tādēļ, ka aizies uz priekšu bez tevis, gan tādēļ, ka tiešām vērtīgas idejas rodas kopā. Ja mēs toreiz ar Nilu nebūtu satikušies, tad šis darbs varbūt nebūtu tādā kvalitātē un mēs nemaz nepamanītu fundamentālo aspektu, ko tagad kā atsevišķu aspektu turpina pētīt citi,» pārliecināts ir asociētais profesors V. Kaščejevs.

How is International Collaboration Established?

Asoc. Prof. Vjačeslavs Kaščejevs from the UL Faculty of Physics and Mathematics (FPM) is one of the authors of a recently published international research on partitioning of on-demand electron pairs. He is certain that science has no limits and scientists have to prove themselves at the international level. In the publication Vjačeslavs Kaščejevs, German scientists Bernd Kästner and Niels Ubbelohde, as well as Arnis Katkevičs, UL FPM master student and physics technician in the quantum nanoelectronics research group, describe the collaboration and research process.

Valdis Dombrovskis.

Veids, kā domāt par nākotni: labi izdarīt darbu šodien

Katrīna ŽUKOVA

Februāra sākumā Latvijas Universitātes (LU) 73. konferences atklāšanas plenārsēdē «Latvijas prezidentūra Eiropas Savienībā» ar priekšlasījumu uzstājās arī Eiropas Komisijas viceprezidents, LU absolvents Valdis Dombrovskis. Sarunā ar *Alma Mater V.* Dombrovskis atceras savus studiju gadus un atklāj, vai *fizmatos* gūtās zināšanas un iemaņas var palīdzēt politikā.

Domājot par studiju laikiem, kas ir pirmais, kas ienāk prātā?

Vispār studiju gadi ir tie skaistākie gadi cilvēka mūžā. (Smejas.) Tās atmiņas kopumā ir ļoti pozitīvas, un grūti pateikt, kas nāk pirmais atmiņā. Protams, viss studiju process, dažādi neformālie studentu pasākumi. *Fizmatiem* tradīcijas ir diezgan bagātas, piemēram, Fizmatdienas, arī Aristoteļa svētki.

Jūs 1993. gadā beidzāt mācīties LU. Tas ir pārmaiņu un juku laiks. Vai tas ietekmēja jūsu izvēli, ko mācīties?

Faktiski LU es sāku studēt 1989. gadā. Jau vidusskolas laikā diezgan skaidri iezīmējās tas, ka es varētu studēt fiziku. Es mācījos klasē ar padziļinātu fokusu uz fiziku un matemātiku. Bija arī pietiekami labas sekmes, kas diezgan skaidri iezīmēja ideju studēt fiziku. Protams, laiki mainījās, un viens no iemesliem, kāpēc es 1992. gadā paralēli sāku studēt ekonomiku Rīgas Tehniskajā universitātē, bija tas, ka pēkšņi radās iespēja studēt ekonomiku, nevis sociālisma politekonomiju, kas nebija tik interesants priekšmets. No šāda viedokļa raugoties, studēt fiziku, protams, bija vieglāk, jo tur ideoloģiskās ietekmes īsti nebija. Fizika kā eksaktā zinātne ir ideoloģiski grūti manipulējama, kaut gan zināmi mēģinājumi ir bijuši. Tie gan ne ar ko labu nav beigušies. Protams, kaut kādā mērā procesi, kas notika valstī, ietekmēja arī studiju atmosfēru – gan dažādas tautas manifestācijas, gan barikāžu laiks, gan laiks, kad notika divaini pasākumi pie tā laika Augstākās Padomes, kur mēs kā studenti vienā vai otrā veidā iesaistījāmies.

Runājot par *fizmatiem*, vai jūs vēl joprojām jūtat *fizmatu* garu? Es gan nezinu, vai tad jau bija *fizmatiem* raksturīgie oranžie krekli, ar ko tagad viņi asociējas...

Nē, oranžo kreklu tajā laikā nebija, bet *fizmatu* garu jūta pilnīgi noteikti. Par to nebija ne mazāko šaubu. Mūsu laikā studijas sākās ar kolhozu, kur mēnesi bija jāstrādā. Protams, par to var diskutēt, bet vienlaikus tā bija iespēja samērā ātri iepazīt

kursabiedrus un izveidot kolektīvu. Neapšaubāmi, tam bija arī savi plusi.

Droši vien ar fiziku tur nekāda sakara nebija.

Kāda sakara? (Pasmīn.) Tam bija sakars ar kartupeļu novākšanu, bet mēs Taurenē, kur atradās kolhozs, viena daļa atjaunojām arī aizsprostu, tas ir, mēs veicām aizsprosta renovācijas darbus.

Kādi ir tie instrumenti, ko jūs paņēmat no fizikas, dodoties politikā?

Droši vien domāšanas un problēmu risināšanas veidu, kas, protams, daudzās situācijās palīdz. Faktiski – kādā veidā risināt un strukturēt problēmas. Tieši šo eksakto domāšanu. Es domāju, ka tā nav nejaušība, ka Latvijas politikā bijis pietiekami daudz *fizmatu*. Piemēram, Ivars Godmanis, kas bija pirmais Latvijas Ministru prezidents pēc neatkarības atjaunošanas un mans tiešais priekštecis Ministru prezidenta amatā, arī Einārs Repše, kurš bija ilggadējs Latvijas Bankas prezidents, Ministru prezidents, arī finanšu ministrs manā valdībā, un Andris Piebalgs, kurš bijis dažādos amatos gan valdībā, gan Eiropas komisārs 10 gadus. Tādus piemērus droši vien varētu minēt vēl. Un es domāju, ka tieši eksaktais domāšanas veids ir tas, kas cilvēkiem politikā šajos darbos ir palīdzējis.

Vai jums sanāca izbaudīt kopmītņu dzīvi?

Praktiski nē, jo es dzīvoju Rīgā un studēju Rīgā. Kopmītnēs iegriezos vienīgi pie kursabiedriem. (Smejas.) Līdz ar to es esmu šo to pieredzējis, bet nav tā, ka es tur būtu dzīvojis.

Vai esat piedalījies Studentu pašpārvaldē vai tamlīdzīgā organizācijā?

Aktīvi neiesaistījos. Vienreiz laikam mēģināju kandidēt, bet mani neievēlēja. Būtībā es tā aktīvi Studentu pašpārvaldē neesmu iesaistījies.

Raugoties vairāk nekā 20 gadus senā pagātnē, vai jūs toreiz varējāt iedomāties, ka jūs varētu ieņemt tik augstu amatu Eiropas Komisijā, kā arī Latvijas mērogā?

Protams, tādu prognožu nebija. Kad es studēju vai mācījos skolā, nebija tā, ka es domātu, ka būšu prezidents vai premjers vai vienalga kas. Kaut kādā veidā tas nāca līdz ar to, ka es iesaistījos politikā. Es jau esmu minējis, ka nezinu, cik pareizi vai nepareizi ir šādas lomas vai idejas būvēt. Varbūt kādam cilvēkam ir kāda ideja vai ambīcija un viņš uz to iet, tas varbūt nav slikti. Es esmu ievērojis tādu principu, ka labākais veids, kā domāt par nākotni, ir labi izdarīt to, kas ir jāizdara šodien. Faktiski tādā veidā nodrošinot to, ka nākotnē ir potenciāls un izvēles iespējas, kas balstās uz to, ka iepriekšējās lietas ir labi padarītas. Tas, protams, paver dažādas iespējas tālākiem soļiem.

Vai jums bija izvēlēta profesija, kas seko aiz teikuma «Kad izaugšu liels, būšu...»?

Protams! Bērnībā ir bijušas dažādas idejas.

Bet tādā apzinātākā vecumā – vidusskolā, pamatskolas beigās?

Vidusskolā es tiešām tā pamazām nosliecos uz to, ka studēšu fiziku, bet beigās fizikā nemaz nepaliku. Gala rezultātā nonācu politikā. Pirms tam pamatskolas beigās bija viens posms, kad es domāju, ka varētu būt arheologs, tolaik par to interesējos un vasarās pat piedalījos izrakumos.

Tagad jūs mēdz saukt par misteru Eiro, bet vai arī tolaik kursabiedri vai pasniedzēji jūs uzrunāja kādā neformālākā vārdā?

Kursā mani pamatā par Valdēnu sauca. (Smejas.)

Jūsu mājaslapā ir sadaļa, kur ir karikatūras un anekdotes. Es pieļauju, ka to apkopo jūsu biroja cilvēki, bet varbūt jūs pats krājat karikatūras par sevi?

Nevarētu teikt, ka es viņas krāju, bet mājaslapā tās patiesi ir apkopotas. Droši vien tur nav visas, bet zināms karikatūru krājums ir izveidojies. Ja nemaldos, mājaslapā karikatūras ir no Ministru prezidenta laikiem, taču tās bija arī iepriekš, kad es biju finanšu ministrs.

Taču jūs nekad to neesat uzņēmis ar ļaunu prātu?

Nē. Ja jau es esmu pats tās apkopojis un ielicis mājaslapā (smejas), tas nozīmē, ka es neuzskatu, ka uz karikatūristiem būtu jāapvainojas.

Mājaslapā vienā no anekdotēm jūs esat salīdzināts ar bijušo politiķi Edgaru Zalānu un dziedātāju Žoržu Siksnu. Vai jūs dzīvē bieži salīdzina ar šiem cilvēkiem?

Nē, nav gadījies. Tas, iespējams, ir no tiem laikiem, kad Edgars Zalāns 2009. gadā arī bija premjera amata kandidāts.

Paldies par sarunu!

Valdis Dombrovskis: Your future depends on the work you do today

The UL 73rd conference opening plenary session «Latvian Presidency of the Council of the European Union» took place at the beginning of February. Among the speakers there was also Valdis Dombrovskis, UL graduate and Vice-president of the European Commission. In the interview he remembers his study years and reveals whether the knowledge and skills acquired in the Faculty of Physics and Mathematics help him in the world of politics.

Ar ko sākt,

ja skolas laiks tuvojas noslēgumam un nezini, kurp doties tālāk?

Marta RUBĪNA,
LU Karjeras centrs

Lēmums par studiju jomas, kā arī atbilstošas programmas izvēli krietni atšķiras no mazajiem, steidzīgajiem lēmumiem, kurus pieņemam ik dienas, piemēram – dzert tēju vai kafiju, kādu filmu skatīties, cikos doties pastaigā u. tml. Profesionālā ceļa izvēle pieder pie lielajām dzīves izvēlēm, tāpēc arī lēmuma pieņemšana prasa vairāk laika apdomāšanai un savlaicīgai izpētei. Ir cilvēki, kuriem nākotnes plāni jau ir skaidri un atliek vien izvēlēties, kurā augstskolā turpināt izglītību. Daži nojausmu par savu profesionālo virzību guvuši jau pamatskolā vai pat vēl agrāk, piemēram, sekojot ģimenes tradīcijām, mērķtiecīgi izkopjot kādu talantu vai ievirzot hobija attīstību profesionālā gultnē. Ir zināmi daudzi stāsti par ārstu, mākslinieku, skolotāju dinastijām. Taču šajā rakstā apkopoti praktiski ieteikumi tiem, kuri vēl meklē savu ceļu.

Raksta turpinājums nākamajā lappusē

Noskaidro, kāda nodarbošanās padodas un patīk labāk

Nereti domas par to rada satraukumu – šķiet, ka prāts sa stingst, domas apstājas. Satraukums mēdz pastiprināties, apzinoties lēmuma nozīmīgumu. Lai kļiedētu šo neziņu, karjeras konsultanti iesaka sākumā apzināt to, kas jau ir aptverams un zināms, piemēram, to, kāda veida aktivitātēm ikdienā dodat priekšroku. Tie var būt ne tikai hobiji, bet arī šķietami maznozīmīgas darbības, aktivitātes, kuras izvēlaties veikt brīvos brīžos. Izvērtējot hobijus un ikdienā veiktās aktivitātes, ir iespējams noskaidrot, vai labāk jūtaties, kad veicat kādu

- **precīzu darbu** (aprēķinu veikšana, tabulu, shēmu veidošana, lietu sistematizēšana, darbs ar dažādiem dokumentiem),
- **radošu darbu** (kreatīvu ideju radīšana, praktiskas radošās, tostarp – muzikālās aktivitātes),
- **praktisku darbu** (darbs ar instrumentiem, ierīcēm, fizisks darbs, izpratne par dažādu mehānismu un cita veida objektu uzbūvi, darbs ar dabas objektiem vai darbs brīvā dabā),
- **intelektuālu darbu** (lasīšana, rēķināšana vai informācijas analizēšana, pētīšana, sarežģītu uzdevumu risināšana, fantazēšana),
- **uz iniciatīvas izrādīšanu vērstu darbu** (cilvēku iedrošināšana, prezentāciju vadīšana, organizatoriskas aktivitātes, lietu pārraudzīšana, darījumu veikšana),
- **uz atbalsta, palīdzības nodrošināšanu vērstu darbu** (citu cilvēku uzklaušīšana, atbalstīšana, konsultāciju sniegšana, audzināšana).

Varat apdomāt, uz kurām profesionālajām jomām šī veida darbi ir vairāk attiecināmi, ar kādām studijām saistāmi. Papildus var salīdzināt, cik daudz aktivitāšu tiek veikts vienatnē un cik – sadarbojoties ar citiem, un pēc tam novērtēt, vai komfortablāka sajūta ir darbojoties vienatnē vai komandā. Vērts arī apdomāt, cik efektīvi norit individuāli veicami darbi un cik sekmīgi sasniedzāt mērķus, darbojoties komandā. Tā varēs iegūt kopsaucēju tam, vai interesējošai jomai vajadzētu vai nevajadzētu būt saistītai ar komunikāciju, sadarbošanos, uzklaušīšanu, vadīšanu.

Dažādi nodarbošanās veidi paredz uzturēšanos noteiktā vidē. Domājot par savu izvēli, varat iztēloties, kādai darba videi dotu priekšroku, piemēram, darbam ārā vai telpās, lietišķai videi vai neformālākai, varbūt mākslinieciskai, klusai vai izteikti dzīvelīgai, skaļai, mainīgai vai nemainīgai videi utt.

Noskaidro savas raksturīgākās spējas un prasmes

Likumsakarīgi – tie secinājumi, kas iegūti pēc savu interešu apzināšanas, būtu jāsasaka ar savām raksturīgākajām spējām un prasmēm. Lai to paveiktu, būs vajadzīgs ne vien sekmju izvērtējums skolā, bet arī neliels personīgo sasniegumu apkopojums. Vēl noderīgi atcerēties to, par kādām personības īpašībām un veikumiem ir gadījies saņemt atzinīgus vārdus no tuviniekiem, klasesbiedriem, skolotājiem. Šie ir tie avoti, no kuriem var mēģināt noskaidrot savas nozīmīgākās

spējas, prasmes. Lai sevis izzināšana notiktu raitāk, karjeras konsultanti iesaka izpildīt pašizziņas testus un aptaujas. Tie ir pieejami individuālās karjeras konsultācijās, bet daudzi resursi ir pieejami arī internetā, piemēram:

- ejuz.lv/nvatests
- www.lu.lv/karjerastesti
- www.niid.lv/tests/testi_sakums.htm

Savukārt dažādas profesionālās jomas un profesijas tuvāk var iepazīt šajās mājaslapās:

- www.profesijupasaule.lv
- www.virtualaprakse.lv

Pārbaudi, praktiski iesaistoties

Tomēr visātrākais ceļš uz nozīmīgā lēmuma pieņemšanu ir mērķtiecīga iesaistīšanās praktiskās aktivitātēs, piedalīšanās dažādos augstskolu organizētos pasākumos. Ja līdz uzņemšanai augstskolā atlicis pietiekami daudz laika, ļaujieties eksperimentiem – tuvāk iepazīstiet saistošās profesionālās nodarbes. Dažādas skolēniem un topošajiem studentiem paredzētās aktivitātes notiek visa mācību gada garumā un lielākoties ir pieskaņotas mācību kalendāram. Starp šiem pasākumiem ir «**Studenta kurpēs**», kad skolēniem ir iespēja iejusties studenta ādā, dažādi **konkursi**, un dažos no tiem uzvarētāji iegūst priekšrocības uzņemšanas konkursā LU, skolēnu **konferences**, **Atvērto durvju dienas** (šogad notiek no 19. marta līdz 10. aprīlim). Iespēja iepazīt potenciālo studiju vidi un nākamās pasniegšanas ir arī mācību **olimpiādes**, kuru uzvarētāji iegūst priekšrocības uz budžeta finansēto studiju vietu. Atsevišķi jāizceļ **Jauno universitātes** – tās ir LU fakultāšu un studentu pašpārvalžu rīkoti regulāri nodarbību cikli visa semestra vai studiju gada garumā. Plašāk: www.gribustudet.lv

Mums katram uz zemes ir kāda vieta, kuru saucam par savām mājām. Tāpat mums katram ir paredzēta noteikta profesionālā joma, kurā var justies omulīgi, un tad gribas teikt: «es esmu savā vietā». Dažkārt cilvēkiem ir vairākas mājvietas, savukārt indivīdiem ar lielu interešu loku var būt vairākas profesionālās jomas, kurās tie realizē savas intereses un spējas. Un, domājot par labākas dzīves meklējumiem, cilvēki mēdz mainīt kā mājvietas, tā arī nodarbošanās jomas, darbus. Taču dzīves laikā var gadīties sastapt arī pa kādam indivīdam, kurš nepieņemas nevienai vietai un izvēlas visu dzīvi ceļot. Parasti nodarbošanās jomai viņi nepiešķir īpašu vērtību, labprāt veic tikai gadījuma darbus vai arī ir kā «emulatori», kas spēj pārtapt atkal un atkal jauna profesionāla tēlā. Kopumā ir dažādi scenāriji, kādu profesionālo dzīves ceļu izvēlēties un veidot, svarīgākais ir atcerēties, ka īstās norādes katram jāmeklē sevī pašā – savās interesēs, skatījumā uz lietu kārtību, vērtībās, spējās un prasmēs, kā arī nemitīgos izziņas procesos.

LU piedāvā arī bezmaksas individuālās karjeras konsultācijas topošajiem studentiem: www.karjera.lu.lv/konsultacijas/

Where to start, when you don't know where to go, and the school year is coming to an end?

Some people have decided upon their career and field of study already in the elementary school. This publication includes practical advice for those prospective students who still have to make their decision. Firstly, specialists suggest evaluating what kind of work they prefer and are best at: precise, practical, creative, intellectual, focused on initiative or support. Secondly, they have to think about professional areas related to this work. The next step is to identify their skills and capabilities using various tests, and this article includes references to some of them.

Santa Zarāne saka «jā» izaicinājumiem!

Andra ČUDARE

Santa ir Latvijas Universitātes (LU) Ķīmijas fakultātes 4. kursa studente un cer šogad iegūt dabaszinātņu un informācijas tehnoloģijas skolotāja bakalaura grādu. Studentu pašpārvaldē viņa darbojas jau kopš pirmā kursa, kad ķērās pie maziem darbiņiem, bet šobrīd dara lielas lietas kā Latvijas Universitātes Studentu padomes (SP) priekšsēdētāja un pārstāv visu augstskolas studentiju.

Kāda bija tava pirmā saskarsme ar pašpārvaldi?

Aizbraucu uz Ķīmijas fakultātes pašpārvaldes rīkoto «Pirmsaristoteli», kas notika ģeogrāfu un biologu mācību vietā – Lodes muižā. Tas bija divu dienu pasākums pirms studiju sākuma ar nakts trasi, īsts piedzīvojums! Un es sapratu – ja aiziešu uz pašpārvaldi, arī nākamgad varēšu braukt uz «Pirmsaristoteli»! Pirms četriem gadiem tā bija mana motīvācija nokļūt pašpārvaldē.

Tad jau nākamajā dienā «Aristotelī» pazini visus kursabiedrus!

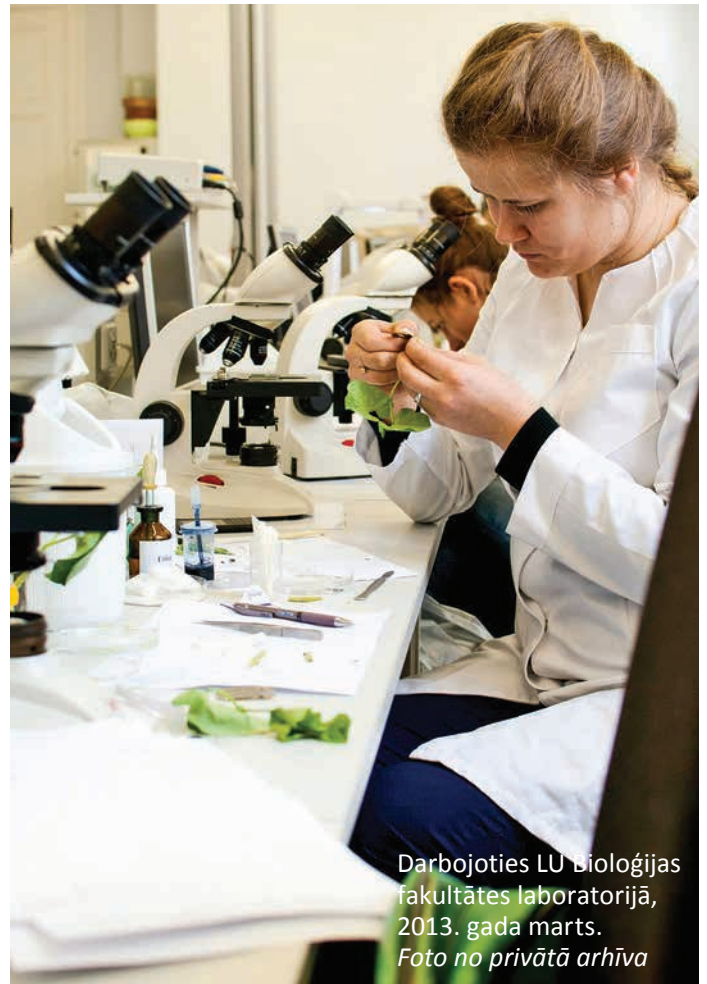
Man ir dvīņumāsa Linda, kas studē vēsturniekos, un katra bijām savā «Pirmsaristotelī». «Aristoteļa» dienā viņa Doma laukumā nāca mani satikt pie manas fakultātes studentu grupas un priekšā stāvēja dažas ķīmiķu meitenes, kuras bija ļoti pārsteigtas: «Redz, Santa lepna palikusi – divas dienas kopā Lodes muižā pavadījām, bet tagad pat nesveicinās!» Tolaik es vēl neteicu: «Hei, ja nu kas, man ir dvīņumāsa!», tagad tā ir viena no iepazīšanās frāzēm.

Jūs abas esat vienlaicīgi bijušas katra savas pašpārvaldes vadītāja!

Esam dvīnes, bet nekādas slepenās saiknes mums nav, nejutu, ja viņai sāp, un nedzirdu viņas domas. Protams, vienmēr ir bijusi māsu konkurence, bet katra ejam savu ceļu. Linda vidusskolā mācījās humanitārajā, es matemātikas klasē. Augstskolā Linda mācījās vēsturi, es Ķīmijas fakultātē. Uz pašpārvaldi viņa aizgāja tikai savā 2. kursā un kļuva par vēsturnieku pašpārvaldes vadītāju. LU SP izpilddirektorei bija grūti laiki, jo atnāk Linda, bet sāk runāt par Ķīmijas fakultāti, un izrādās, ka tā tomēr ir Santa. Ar laiku gan mūs iemācās atšķirt, bet viegli tas nav.

Kā nokļuvi LU SP?

Tā pa īstam sapratu, kas ir LU SP, tikai tad, kad kļuvi par ķīmiķu pašpārvaldes vadītāju, jo nācās daudz ko iemācīties, piemēram, budžeta sastādīšanu, tāmju rakstīšanu. Pašpārvaldes biedre būdama, neredzēju un nesapratu, cik liela atbildība ir pašpārvaldes vadītājam.

Darbojoties LU Bioloģijas fakultātes laboratorijā, 2013. gada marts.
Foto no privātā arhīva

PIETURZĪMES

Dzimusi, augusi Jēkabpils novada Leimaņu pagastā

Studē Ķīmijas fakultātē Dabaszinātņu un informācijas tehnoloģijas skolotāja programmas 4. kursā

Ķīmijas fakultātes pašpārvaldē vadījusi Kultūras komisiju

Vadījusi Ķīmijas fakultātes Studentu pašpārvaldi

LU SP vadījusi ārlietu virzienu

LU SP priekšsēdētāja kopš 2014. gada oktobra

Santa uzskata: «Ja tev patiešām patīk tas, ko tu dari, alga nekad nebūs pirmajā vietā.»

Pieteicos studentu forumam «KUBS 7», tur apzinājos, ka ir arī citu augstskolu pašpārvaldes ar līdzīgi domājošiem cilvēkiem, kas strādā viena mērķa labā – lai studentiem būtu labāk! Iesaistījos LU SP ārlietu virziena darbībā un *pavilkos* uz tām lietām tik ļoti, ka pēc dažiem mēnešiem pati kļuvi par šī virziena vadītāju. Strādāju ar ārvalstu studentiem, kas pie mums atbrauc *Erasmus* apmaiņas programmā, brauc arī dažādas studentu delegācijas. Piedalījāties UNICA konferences – tā ir Eiropas valstu galvaspilsētu lielāko universitāšu studentu konference, kura 2014. gadā notika Šveicē. Konferences tēma bija *Make it happen* («Liec tam notikt»), un apmēram 200 studenti diskutēja par aktuālām problēmām augstskolās un to, kā tās risināt. Pēc studentu konferences

Pamatakmens ielikšana LU Dabaszinātņu centrā Tornakalnā 2014. gada maijā.
Kopā ar tā brīža LU SP kolēģiem

notika universitāšu vadības pārstāvju konference, kur rektoriem tiek prezentēts studentu padarītais, un viņi domā, kā īstenot mūsu piedāvātos risinājumus.

Un pagājušā gada oktobrī kļuvi par LU SP priekšsēdētāju!

Iepriekšējā vadītāja neparedzētu apstākļu dēļ septembrī atstāja amatu, un līdz lielajām valdes vēlēšanām uz pusotru mēnesi bija nepieciešams jauns vadītājs. Biju domājis, ka varētu kandidēt nākamajā sasaukumā, bet dzīve deva iespēju to īstenot pusotru mēnesi ātrāk.

Kāda ir sajūta būt visu LU studentu pārstāvei?

Tas ir satraucoši, jo tā ir milzīga atbildība vadības, pašpārvalžu un studentu priekšā. Ir īstenojami lieli projekti, kā «Aristotelis», «LU Māja», jāveic arī neredzamā puse – finanšu plānošana, komunikācija ar Universitātes vadību, Latvijas Studentu apvienību. Ceru, ka paveiksim vairāk, nekā iecerēts. Gribu vērtīgu gadu gan priekš sevis, gan studentiem.

Tevis ir bail kļūdīties?

Jā, bet mūs pieskata izpilddirektore, lai vismaz ar finansēm un papīriem viss būtu kārtībā. Protams, esmu pieļāvusi kļūdas – pārmetu sev par darbiem, ko izdaru pārāk vēlu un kas citiem sagādā papildu raizes. Piemēram, ja pirms plānotā pasākuma laikus neuzraksti iesniegumu par telpām, viss var izjukt vienas neizdarītas lietas dēļ. No kļūdām mācās, bet LU SP ne vienmēr tās piedod.

Kāda ir tava misija, strādājot Studentu padomē?

Gribētos, lai studenti saprastu, ka mēs strādājam viņu labā, ka pašpārvalde nav elitārs klubs.

Atzīsti, ka pašpārvalde tomēr izskatās pēc lielas savējo ballītes.

Tā daudziem liekas, bet patiesībā tā nemaz nav! Esmu piedalījies divu «Aristoteļu» organizēšanā, un pasākuma otru pusi reti kurš redz. Pagājušogad, piemēram, visu dienu mazgājām Vidzemes tirgus gaļas paviljonu, kur vēlāk notika ballīte. Ir bijuši gadījumi, kad jābūt vairākās vietās vienlaikus un nāk raudiens.

Students, atnākot uz pasākumu, neredz tavas negulētās naktis.

Jā, bet tas nekas, jo nekad neesmu domājusi par savu labumu. Šis darbs ir kvalitatīva laika pavadīšana un iespēja iemācīties kaut ko jaunu. Ikdienā studēju ķīmiju, bioloģiju un pedagogiju, bet pašpārvaldē esmu iemācījusies noorganizēt pasākumu no A līdz Z, ko studiju procesā es neiemācītos! Mani priecē apziņa, ka esmu pozitīvi ietekmējusi studentu dzīvi.

Vai ir kāds cilvēks, kas tevi pašpārvaldē iedvesmojis?

Mums ir daudz vecbiedru, kuru stāstos klausoties iedvesmu gūst ikkatrs. Šobrīd mani motivē tie cilvēki, ar kuriem strādāju. Jā, gadās arī kašķi, bet, strādājot viena mērķa dēļ, pārmetumi nav jāuztver personiski. Šobrīd kļūstam par komandu, uzlādējamies no kolektīva pozitīvās gaisotnes. Vienojamies par to, kā strādāsim un kā rīkosimies, ja būs neizdarīti darbi. Mēs esam draugi, bet darbs ir darbs.

Izlasīju tviterī, ka «studentiem piemīt nekaunība un spēja pieprasīt to, kas nav iespējams».

Taisnība gan! Kā studentu pārstāvji varam atļauties prasīt arī vairāk, nereti ar viltīgu gājienu – paprasi vairāk un dabū mazāk, kas ir tieši tas, uz ko patiesībā cerēji.

Tev ir iknedējas tikšanās ar rektoru. Par ko runājat?

Runājam par to, kas mūs satrauc un kā varam sadarboties, lai risinātu problēmas. Iepriekšējā tikšanās reizē runājām par studiju maksām un nākamā rektora vēlēšanām, par iespējamo vēlēšanu datumu. Vadībai interesē kas studentiem sakāms, jo mums ir spēks un mēs nebaidāties iebilst.

Redzēju bildēs, ka piedalījies pamatakmens un laika kapsulas ielikšanā Torņakalna projekta pamatos 2014. gada pavasarī.

Jā, mūs uzaicināja LU vadība kā studentu pārstāvjus. Laika kapsulā ielikām vēstuli un LU himnas notis. Tā brīža tieslietu ministre Baiba Broka kapsulā ielika Aglonā svētītu krustiņu, un Latvijas Ministru prezidente Laimdota Straujuma ielika eiro monētu komplektu. Nupat bija spēru svētki, apskatījām, cik daudz gada laikā izdarīts. Visticamāk, pati vairs Torņakalnā nemācīšos, bet priecājos par Universitātes attīstību.

Ko par darbu LU SP saka tavi vecāki?

Vecāki un vecvecāki nesaprot manu mīlestību pret pašpārvaldi. Pašā sākumā viņi teica, ka tā ir lieka laika tērēšana, ka vakaros, vazājoties pa Rīgu, noteikti atgādāsies kas sliktas. Šobrīd viņi saprot, ka ieņemu tiešām nopietnu amatu, tomēr vienalga nespēj pieņemt, kāpēc visas tikšanās notiek tik vēlu vakaros. Parasti pēc darba nosūtu omītei īsziņu, ka viss kārtībā un jau braucu mājās, jo viņa joprojām uztraucas. Nu vecāki ir samierinājušies, un mamma teica, lai jau ņemos, galvenais, lai studijas neatstāju novārtā.

Ar dvīņumāsu Lindu, uzsākot studijas Rīgā 2011. gada rudenī. Foto no privātā arhīva

Kāpēc būsi dabaszinātņu skolotāja, nevis ķīmiķe?

Vidusskolā mani interesēja gan bioloģija, gan vēsture, gan jurisprudences. Bija pat doma par studēšanu Daugavpilī. Neizskaidrojams mirkļa impulss kā prioritāti lika izvēlēties dabaszinātņu skolotāja profesiju, un savu izvēli neesmu nožēlojusi. Esmu priecīga par to, ko šobrīd daru, un domāt par to, kā būtu bijis, studējot citur, būtu lieka laika tērēšana.

Tu 8. un 9. klasēm māci ķīmiju.

Jā, Rīgas Valdorfa skolā un arī privātajā skolā «Harmonija» mācu ķīmiju. Strādājot ar bērniem, ļoti noder pašpārvaldē iegūtās zināšanas, jo katrs skolēns ir personība, un man tas jāciena. Ir jābūt cilvēki, jāspēj arī katram individuāli veltīt laiku. Vienā no pašpārvaldes semināriem mācījamies debatēt, un pēc tam to izmantoju skolā – sarīkoju klasē debates, lai attīstītu bērnu domāšanu.

Kā sokas ar bakalaura darbu?

Šogad noteikti pabeigšu bakalaurus! Mana darba tēma ir «Mājas eksperiments bioloģijas un ķīmijas apgūvē pamatskolā», mērķis un uzdevumi ir izvirzīti, viss notiek!

Esi rakstījusi, ka esi laimīga, kad esi paēdusi un izgulējusies.

Paēdusi šobrīd esmu, ar izgulēšanos gan neiet tik labi. Tāpēc sāku dziedāt korī – jā, vēl mazāk laika gulēšanai, bet tā ir vēl viena lieta, kas mani dara laimīgu. Dziedu kopš bērnu dārza laikiem. Otrajā kursā dziedāju pat divos koros – jauktajā korī «Degsme» un sieviešu korī «Unigunde». Iepriekšējos dziesmu svētkos nodziedāju jauktā kora programmu, skrēju pie sieviešu kora, tad atkal skrēju pie sava jauktā kora. Nupat dziedāšanu atsāku, esmu pirmais alts jauktajā korī «Burtnieks». Dziedāšana, protams, arī ir smags darbs, bet man tā ir sava veida atpūta pēc garās darba dienas. Lietām, kas man patīk, laiku var atrast!

Tāpat atpūties, lasot zinātnisko fantastiku?

Jā, man ļoti patīk lasīt, tas palīdz atslābināties. Nupat izlasīju Stīvena Kinga «Zvēru kapiņi». Vismīļākās man ir Harija Potera un «Gredzenu pavēlnieka» grāmatas, arī Džona Grīna darbi. Zinātniskā fantastika mēdz būt bausa, bet labāk baidīties no izdomātām lietām, nevis no kaut kā reālajā dzīvē.

Kādi ir tavi tālākie plāni?

Gribu, lai gada beigās pati lepos par paveikto. Noteikti pabeigšu bakalaurus un iestāšos magistrantūrā. Gribētos aizbraukt Erasmus vai brīvprātīgo darbā.

Jo vairāk daru, jo vairāk varu izdarīt, es nebaidos pieņemt izaicinājumus. Sliktākais, kas var notikt, – man var pateikt «nē». Labākais – man pateiks «jā»! Es vienkārši gribētu būt laimīgs cilvēks.

Santa Zarāne Says Yes to Challenges

Santa Zarāne, Head of UL Student Council, studies chemistry, biology and pedagogy. She knows how to organize an event from A to Z and is happy for being able to make students' lives better. Santa has been working for the Student Council for four years, becoming the Head of the Council in October, 2014. And now not only she has to focus on her bachelor's thesis but also manage budget, organise meetings with the Rector, as well as such important events as Aristotle and UL House.

Jauno biologu Vecā skola

Kolkā

Tumšā tilbīte pie Kolkas raga – viens no putniem – caurceļotājiem augstā.
Foto: Ilze Priedniece

Gundega PREISA

Bioloģijas fakultātes studentiem ir kāda īpaša āra auditorija – prakses bāze Kolkā, tās apkārtnē dabas vērtību ziņā ir unikāla visā Eiropas mērogā. Tur vairāk nekā divdesmit gadus notiek studiju prakses fakultātes studentiem. Pavisam citādāka, nekā plānots, izvērtās pati pirmā prakse 1992. gadā, kad Kolkas pusē izcēlās plašs ugunsgrēks – studenti piedalījās ugunsgrēka dzēšanas darbos. Gandrīz ceturtdaļgadsimta laikā, kas pagājis kopš ugunsnelaimes, jaunie biologi vērojuši pārmaiņas dabā, un arī pati vecā skolas māja tikusi pie jaunām aprisēm. Lai arī biologus pieņemts uzskatīt par īstenajiem Vecās skolas saimniekiem, Kolkā dažādi lauka kursi notiek arī citu fakultāšu un citu augstskolu studentiem, un tāpat tiek īstenoti ievērojami pētniecības projekti.

Reti biotopi, augi un kukaiņi

Kolka atrodas Slīteres Nacionālajā parkā, un šajā apkaimē nelielā platībā savdabīgās ģeoloģiskās uzbūves dēļ vērojama liela dabas daudzveidība. Bioloģijas fakultātes (BF) asoc. prof. Uldis Kondratovičs šo apkārtni vērtē kā vienu no Latvijā izcilākajām teritorijām bioloģiskās daudzveidības izpētē. Kolkas ciemu no trim pusēm aptver jūra, un, kā uzsver BF lektors un pirmā kursa prakšu vadītājs Didzis Tjarve, tā apkārtnē īpaši raksturīgi ir piejūras biotopi, kas lielākoties ir aizsargājami – smilšainas pludmales, embrionālās kāpas, priekškāpas, pelēkās kāpas, mežainas piejūras kāpas un kāpu pļavas. Šeit ir salīdzinoši bieži sastopamas aizsargājamas augu sugas,

piemēram, Lēzela vīrcele, jūrmalas dedestiņa un smiltāja neļķe. Šie biotopi ir mājvieta arī daudzām retām un aizsargājamām kukaiņu sugām, piemēram, jūrmalas smilšvabolei un sarkanspārnu sisenim jeb parkšķim. Kolkas ciema apkārtnes mežainajās kāpās novērota arī Latvijā ļoti reti sastopamā gludenā čūska, bet zemajās un mitrajās pludmalēs – smilšu krupji.

Turpat aiz Kolkas ciema sākas unikālais vīgu – kangaru kompleks, kur senās jūras kāpas mijas ar starpkāpu ieplakām. Tur sastopami dažādi pārmitri meži, kā arī atklātas starpkāpu ieplakas ar purviem vai pārmitrām pļavām. Arī tur sastopams bagātīgs retu augu sugu, it īpaši sūnu, klāsts.

Apkārtnes īpašā vērtība ir arī vecie priežu meži, kas Latvijā un Eiropā ir saglabājušies ļoti mazās platībās. Tie nodrošina dzīvesvietu daudziem ļoti reti sastopamiem kukaiņiem, piemēram, skujkoku dižkoknsgrauzim, kas iekļauts Latvijas Sarkanās grāmatas 0. kategorijā (izzudušās sugas), un tieši Kolkas apkārtnē BF lektoram entomologam Kristapam Vilkam izdevās to atkal konstatēt. Viņš arī atzīmēja, ka Slīteres Nacionālais parks ir īpašs arī ar to, ka veselai virknei reto sugu tā teritorijā ir vienīgās Latvijā zināmās atradnes. Te atrodams arī lielais dižkoknsgrauzis, lielā krāšņvabole un vēl daudzi citi Latvijā citur ļoti reti sastopami kukaiņi.

Kolkai un tās apkārtnē ir īpaša nozīme putnu aizsardzībā un izpētē. BF Zooloģijas un dzīvnieku ekoloģijas katedras asoc. prof. Jānis Priednieks uzsver, ka Irbes jūras šaurums un Rīgas jūras līča rietumu piekraste ir sevišķi nozīmīga ūdensputnu ziemošanas vieta Baltijas jūrā Eiropas mērogā. Pavasaros Kolkas rags ir viena no labākajām putnu migrācijas novērošanas un pētījumu vietām Eiropā – periods sākas jau no marta vidus un ilgst līdz maija beigām. J. Priednieks norāda, ka dažkārt pavasarī, no rīta aizejot uz Kolkas ragu, bieži dzirdama angļu valoda – tie ir Rietumeiropas putnu vērotāji, kuri ik gadus plāno ierasties šai unikālajā vietā, un jo īpaši pavasarī.

Kolkas Vecā skola, pēc pārņemšanas LU īpašumā...

Kolkas Baltais nams jeb Vecā skola

Studentu un pētnieku mājvieta Kolkā ir Vecās skolas ēka, kuras vēsture sniedzas 160 gadus tālā pagātnē. Ēkas īpašnieki ir baronu Ostenzakenu (*Osten-Sacken*) dzimta, un toreizējā Kolkas muižas ēka uzcelta 1856./1857. gadā vecās muižas vietā, kas tikusi nopostīta Krimas kara (1853–1856) sākumā. Interesanti, ka muižas ēkas otrajā stāvā ierīkotais manteļskurstenis zivju un medījumu kūpināšanas vajadzībām labā stāvoklī saglabājies līdz mūsdienām. Ostenzakenu īpašumā muiža atradās līdz 1919. gada 19. janvārim, kad lielinieki Dundagā arestēto Dundagas novada īpašnieku – baronu Kristianu Ostenzakenu Tukumā nošāva. 1929. gada ēkā tika ierīkota pamatskola, jo vecā skolas ēka bija gaužām nolietojusies. Tā Baltais nams zaudēja savu nosaukumu, bet ieguva citu – Kolkas skola. Skola šajās telpās atradās līdz 1961. gadam, kad ekspluatācijā tika nodots jaunais skolas nams un māja ieguva

... un pēc remontdarbiem. Foto: Uldis Kondratovičs

Vecās skolas vārdu. Ēkas pirkšanas – pārdošanas līgums noslēgts 1990. gadā, un nama vērtība tika noteikta 12 965,00 rubļu. Mājas kopējā platība bez palīgbūvēm ir 420,1 kvadrātmeters.

Laikā kopš ēkas pārņemšanas BF daudzās jomās to ir mainījuši līdz nepazīšanai. Daži no paveiktajiem darbiem: mācību ēkai nomainīts jumts, logi, durvis, daļēji atjaunotas grīdas, daļēji renovēta apkures sistēma, reorganizēta ūdens apgādes un kanalizācijas sistēma, izbūvēta bioloģiskā tualete, atjaunota Ekoloģijas mācību un pētniecības laboratorija, uzbūvēta āra mācību klausītava, atjaunota pirts un saimniecības ēka – malkas šķūnis, uzbūvēta dušas ēka izmantošanai vasaras sezonā u. c.

Taču viss paveiktais ir tikai daļa no iecerētā, lai šo unikālo ēku pārveidotu par teicamu, pilnībā labiekārtotu bioloģijas prakšu bāzi un starptautiska mēroga ekoloģisko pētījumu centru.

Kā notiek lauka studijas Kolkā?

Pieredzē dalās studentes **Zane Ozoliņa** un **Anna Kiršteine**

Kolkas prakse ir intensīvas studijas divu nedēļu garumā. Studenti ierodas, iekārtojas, tiek instruēti, un jau nākamajā dienā sākas pārgājieni un ekskursijas pa dažādiem biotopiem: sausajām pļavām, sausajiem mežiem, slapjajiem mežiem u. c. Prakses laikā nodarbības vada vairāki pasniedzēji vienlaicīgi – katrs no viņiem ir eksperts kādā konkrētā jomā. Viena no jautrākajām un neparastākajām ekskursijām ir tā, kurā studenti mācās atpazīt dažādu dzīvnieku atstātās pēdas – gan nograuztus kokus vai pēdu nospiedumus smiltīs, gan izkārnījumus vai izrakumus. Pēc katras šādas ekskursijas studenti kārtoti «hop-testu» – īpašu pārbaudes darbu formu, kurā 30 sekunžu laikā jāatbild uz jautājumiem. Prakses beigās katram studentu pārim tiek iedalīts neliels biotops – tas patstāvīgi ir jāapgūst, jānosaka gan visas biotopā augošās augu sugas un atrodamie bezmugurkaulnieki, gan tas, kāpēc tās te aug vai dzīvo. Pēc tam mutiskā formā jāatbild pasniedzējiem uz dažādiem jautājumiem par attiecīgo biotopu. Protams, prakses neiztrūkstošas sastāvdaļas ir arī vakari pie ugunsкура ar kopīgu zupas vārīšanu, iešana pirtī, peldes gan Baltijas jūras līcī, gan atklātā jūrā, gan zvaigžņotās naktīs, gan lietus laikā, gan rītausmā, volejbols un daudz kas cits.

Uzreiz pēc A daļas prakses notiek B daļas prakse (Lauka kurss ekoloģijā I), kura laikā notiek lielais ikgadējais pārgājiens, tā kopējais garums ir ap 25 km, un tajā tiek izstaigāts Bažu purvs un vīgu un kangaru komplekss, bet pēdējais posms ir atgriešanās bāzē gar jūras krastu. Tāpat ik gadu notiek arī mācību

ekskursija ar autobusu, kas aptver dažādas vietas Slīteres Nacionālajā parkā, lai apskatītu unikālas vietas, biotopus un sugas. Šī studiju kursa nozīmīgākais uzdevums ir prakses darbs, kurā studentu grupas pēta sev iedalītos biotopus, rūpīgi aprakstot gan to pašreizējo stāvokli, gan potenciālās izmaiņas sugu sastāvā. Šie darbi būtībā ir kā neliela apjoma bakalaura darbi, kurus veic vairāki studenti kopā īsā laika posmā.

Jāatzīst, ka prakses, kas pavadītas Kolkā, ir bijis patiešām brīnišķīgs laiks, tas ļāvis izdzīvot teju visu emociju gammu. Un, nenoliedzami, pēc tam, kad prakses sen aizvadītas, ik iespēja tur būt tiek izmantota pēc iespējas pilnīgāk. Kolkai vienmēr piederēs kaut daļiņa ikviena īstena biologa sirds!

Praksē Bažu purvā. Foto: Uldis Kondratovičs

U. Kondratoviča uzskaitītais veicamo darbu saraksts ir garāks nekā patiešām iespējams jau paveiktā uzskaitījums. Viņš norāda, ka nākotnē Kolkas lauka prakšu bāzi gribētos redzēt kā starptautisku studentu izglītības centru, piesaistot vispirmos studentus un mācībspēkus no Baltijas un Skandināvijas valstīm, vēlāk arī no pārējās Eiropas, kā arī attīstot ekotūrismu šajā neskartajā dabas stūrī. Lai to paveiktu, vēl ir jāiegulda darbs un apjomīgi finanšu līdzekļi.

Studijām un zinātnei

Pati pirmā jauno biologu prakse notika 1992. gadā, un tā izvērtās citādāka, nekā plānots, jo tieši togad notika viens no Latvijā lielākajiem ugunsgrēkiem (izdega 3500 ha). Tad studenti un pasniedzēji lielāko prakses daļu piedalījās šī ugunsgrēka dzēšanas darbos.

Kolkā norit lauka kursi, kas ir paredzēti apmācībai. Nereti tiek novērotas retas augu un kukaiņu sugas. Sūnām un ķerpjiem veltītajos apmācībasursos ir atklātas arī Latvijā jaunas sūnu sugas. Citos laikos notiek arī zinātniskie pētījumi, un, kā uzsver U. Kondratovičs, Kolkas Vecās skolas apkārtnē dabas daudzveidības dēļ ir izcili piemērota teritorija pētījumiem visdažādākajās dabaszinātnēs un to apakšnozarēs: botānikā un ekoloģijā, zooloģijā, hidrobioloģijā, vides hidroloģijā, klimatoloģijā, meteoroloģijā, ģeodēzijā, augsnes zinātnē, ģeoloģijā, vides zinātnē.

BF studentiem notiek pavisam seši lauka kursi, kas galvenokārt saistīti ar botāniku, zooloģiju, ekoloģiju. Savukārt LU Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultāte otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības bakalaura studiju programmas «Māksla» studenti tur apgūst prasmes zīmēšanā, gleznošanā un kompozīcijā. Tāpat Kolkā notiek studiju lauka kursi Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmijas un Rīgas Stradiņa universitātes Sabiedrības veselības fakultātes studentiem.

Katru pavasari Kolkā notiek pūču pētījumi ar noslēguma semināru un putnu migrācijas pētījumi. Vecā skola ir uzņēmusi arī Gotlandes Universitātes pētniekus ekoloģijas praksē, tur ir noticis pangodiņu starptautiskais pētniecības seminārs, starptautiskais briologu seminārs u. c.

Tradīcijas

Kopš Veco skolu apdzīvo biologi, jau ir iedibinājušās vairākas tradīcijas. Starp tām jāmin ikgadējais pārgājiens, kura laikā pa Višķangaru tiek šķērsots Bažu purvs. Studentes Zane Ozoliņa un Anna Kiršteine ir vienisprātis, ka Kolkai ir būtiska vieta

Studentu folkloru uz sienas. Foto: Uldis Kondratovičs

biologu dzīvē un ne tikai prakšu dēļ. Piemēram, pēdējās vasaras brīvdienās pirms semestra sākuma trīs dienu garumā notiek tradicionālais biologu «Pirmsaristoteļa» pasākums «Nakts uz Raga», kura laikā 1. kursa studenti iepazīstas ar kursa biedriem un vecāko kursu studentiem, kā arī, protams, ar pašu Kolkas prakses bāzi. Pasākumu organizē fakultātes Studentu pašpārvalde, un tajā piedalās aptuveni 40 pirmkursnieki un 20–30 vecāko kursu studenti. Ik rudenī Kolkā notiek arī BF akadēmiskais seminārs, kura laikā gan mācībspēki, gan studentu pārstāvji diskutē par fakultātē aktuāliem jautājumiem, meklējot risinājumus, kā uzlabot studiju kvalitāti. Daudzi studenti Kolkas prakses bāzē izvēlas sagaidīt Jau no gadu. Tāpat jau par tradīciju ir kļuvis bakalaura 3. kursa studentu brauciens uz Kolku pēc noslēguma darbu aizstāvēšanas un pirms izlaiduma, lai vēl pēdējo reizi pirms fakultātes absolvēšanas pabūtu tur kopā. Vasaras vidū gan jaunie, gan vecie biologi pulcējas, lai kopā apmeklētu tradicionālos Jūras svētkus un apciemotu pirmkursniekus, kuriem tur tobrīd ir prakse. Jaunu tradīciju iedibinājusi BF Studentu pašpārvalde, kas vasaras vidū Kolkā rīko stratēģisko semināru. Gan pavasarī, gan rudenī Kolkā notiek talkas – tiek sakārtota prakses māja un tās apkārtnē, grābtas lapas, sagatavota malka, saņemtas ēkas.

Kā īpaša iezīme jāmin daudzveidīgā un gadu gaitā pierakstītā studentu folkloru dažādās ēkas vietās – pažobelēs, mansardā, uz sienām, griestiem, galvenokārt dažādu asprātīgu prozas, liriskas darbu un zīmējumu veidā.

Bikšainais apogs, noķerts Kolkā pavasara migrācijas laikā. Foto: Ilze Priedniece

Skujkoku dižkoksngrauzis *Tragosoma depsarium* – viens no Slīteres Nacionālā parka dabas daudzveidības simboliem. Foto: Voldemārs Spunģis

Kolka Old School for Young Biology Students

The UL Faculty of Biology offers a special open-air auditorium for students – the Kolka Old School. Located in unique natural surroundings it has been a place for practical studies for already 20 years. The first practical studies in 1992 did not go as planned due to a fire that broke out near Kolka and which students helped to extinguish. Since then, during almost a quarter of a century, young biologists have been observing changes in nature, and the school building itself has also been renovated, gaining a new appearance. Although biologists are considered the true owners of the house, the facility is also used by other faculties and higher education institutions that organize various field courses and research projects in Kolka.

40 gadu ilgs lolojums – deju ansamblis «Dancītis»

Pavasara svētki LU Botāniskajā dārzā 2009. gadā.
LU bērnu un jauniešu deju ansamblis «Dancītis»

Katrīna ŽUKOVA

Latvijas Universitātes (LU) deju ansamblis «Dancītis» šogad svin 40 gadu jubileju, un tas pulcē savā paspārnē dažāda vecuma dejojotgribētājus – no pavisam maziem, divgadīgiem bērniem līdz pat sešdesmitgadniekiem, kas mazajiem un jaunajiem ņipri tur līdz. Ansamblis ir 40 gadu ilgs lolojums, ko 1975. gadā dibināja Uldze Dzene, un kopš pērnā gada janvāra kolektīvu turpina vadīt viņas meita Ilze Dzene.

«Dancīša» saimes māmiņa un vadītāja

«Man darbs ar «Dancīti» ir sirds darbs. «Dancītis» ir manas dzīves neatņemama sastāvdaļa. Mēs vienmēr esam bijuši un būsime viens veselums. Ansamblis ir mana ģimene, un tagad es esmu «Dancīša» saimes Lielā Mamma,» par sevi saka ansambļa mākslinieciskā vadītāja Ilze Dzene.

Ilze ir kolektīva mākslinieciskā vadītāja kopš 2014. gada janvāra, kad aizsaulē aizgāja viņas māmiņa un ansambļa dibinātāja Uldze Dzene, kas bija ne tikai skolotāja un kolektīva vadītāja, bet arī «mūsu visu Lielā Mamma 39 gadus «Dancīti».»

Līdz 2014. gada janvārim Ilze Dzene bija skolotāja – repetitore jeb skolotāja, kas deju kolektīvā vada mēģinājumus un palīdz sagatavoties koncertiem. Ansambļa mākslinieciskā vadītāja Ilze deju zālē ir kopš bērna kājas, «jo izaugu deju zālē kopā ar «Dancīti». Palīdzēt sāku jau kopš 10 gadu vecuma un pastāvīgi strādāt jau kopš 1993. gada. Tā kā varu teikt, ka ar «Dancīti» esmu kopš dzimšanas,» viņa norāda, piebilstot, ka īstenībā uz deju plača atradās arī pirms dzimšanas, kad kolektīva vadītāja Uldze bija gaidībās. Taču dejojot sākusi no brīža, kad iemācījusies patstāvīgi stāvēt uz savām kājām.

Ilze daudzus gadus kolektīvā strādāja kopā ar savu māmiņu un koncertmeistarēm, taču jau visu pagājušo gadu nācies strādāt tikai ar koncertmeistarēm.

Dejojot viens mīlestība

Deju ansamblis «Dancītis» ir dibināts 1975. gadā. 40 gadu laikā ir nomainījušās daudzas dejojotāju paaudzes. 1975. gadā, kad tika izveidots LVU (tolaik Latvijas Valsts universitāte) bērnu deju ansamblis, sākumā dejojotāji lielākoties bija dažādu LVU fakultāšu mācībspēku bērni. Pirmajā gadā tā bija tikai viena neliela grupiņa, nākamajā gadā – jau divas, un tā kolektīvs pamazām attīstījās.

Pirmais nopietnais pagrieziena punkts ansamblim bija 1980. gadā, kad «Dancītis» piedalījās XVIII Vispārējos latviešu dziesmu un deju svētkos. Kopš tā laika kolektīva dejojotāji regulāri piedalījušies visos dziesmu un deju svētkos.

Ierasts, ka ansamblim katru gadu ir divi lieli koncerti – decembrī un aprīlī/maijā. «Šogad ir jubilejas sezona, tāpēc mums 7. martā būs 40 gadu jubilejas ieskaņas koncerts LU Lielajā aulā, kurš būs veidots divās daļās – tautiskā un modernā. Savukārt 16. martā būs lielais jubilejas koncerts, arī divās

Klasiskā deju stunda. Foto no privātā arhīva

daļās – tautiskā un cittautu deju,» atklāj Ilze Dzene, piebilstot, ka tāpēc šogad gads sācies jo īpaši darbīgi.

Šis gads tiks pasvīst ne tikai tāpēc, ka aprit vērienīga ansambļa jubileja, bet arī pa vidu visam norisināsies lielās deju svētku atlasēs bērnu, jauniešu un vidējās paaudzes grupām.

Starp lielajiem «Dancīša» koncertiem ir arī mazāki – Doma laukumā Miķeļdienas un ieligošanas pasākumos, gadatirgus pasākumos Latvijas Etnogrāfiskajā brīvdabas muzejā, draudzības koncertos, kā arī dalība starptautiskajos festivālos un konkursos.

Seko līdz «Dancītim»:

tviteris: @DA_Dancitis

Facebook: www.facebook.com/dancitis

mājaslapa: www.dancitis.lv/

Deju ansamblis «Dancītis» XXV Vispārējo latviešu dziesmu un XV deju svētku gājienā.

«Dancītis» arī pabijis ārpus Latvijas robežām – Igaunijā, Lietuvā, Krievijā, Baškīrijā, Polijā, Slovākijā, Vācijā, Čehijā, Bavārijā, Ungārijā, Francijā, Austrijā un citās valstīs.

«Šobrīd Dancītī dejo astoņas dažāda vecuma grupas no pavisam maziņiem līdz jau nobriedušiem, svarīgiem un dzīves gudriem pieaugušiem dejotājiem – kopā ap 200 dejotājiem. Dejojot vieno kopīga mīlestība uz deju,» viņa uzsver.

«Tautas dejas nav tikai polkas. Tās cilvēku attīsta vispārīgi – koordināciju, stāju, iznesību, disciplinē, uzlabo spēju dzirdēt muzikālo ritmu, izdejojot, iznest, kā arī trenē fizisko spēku un izturību. Un tā varētu vēl daudzus piemērus sameklēt. Piemēram, bērnu grupās iemācās skaitīt, arī dzirdēt un saskaitīt mūzikas taktis, sajust un sadarboties ar otru un prast pielāgoties, sadarboties grupā. Bērniem tas palīdz arī matemātikas apguvei skolā.»

Ansambļa deju klāsts ir plašs – gan vienkāršās latviešu etnogrāfiskās tautas dejas un to apdare, gan straujas, lēnas, jestrās, nopietnas un sarežģītas skatuviskās latviešu un cittautu dejas, gan kolektīva vadītāju oriģinālhoreogrāfijas, kuras veidotas tieši «Dancītim».

Dancis varavīksnes nokrāsās

«Dancīša» daudzās deju grupas ir «nokrāsotas» varavīksnes košajās krāsās. Pirmsākumos vispirms visi bija balti – baltos treniņtērpos. Taču, kolektīvam augot, pievienojās jauni dalībnieki, tādēļ veidojās vairākas grupas un katrai tika piešķirta kāda varavīksnes krāsa, kas atspoguļojas mēģinājuma formu krāsās.

«Jau daudzus gadus mūsu tradīcija ir tāda – pavisam maziņie dancotāji, kuri uzsāk savas dejotāju gaitas, vispirms ir baltās grupas dejotāji, un pēc 2–3 gadiem, kad mazie dancotāji jau

ir iemācījušies tik daudz, ka koncertā var uzstāties patstāvīgi, viņiem tiek piešķirta krāsa. Līdz tam viņi koncertos dejo ar kādu no vecākajām grupām, kas viņiem palīdz,» skaidro ansambļa mākslinieciskā vadītāja.

Šobrīd «Dancīša» lielo saimi veido baltā, lillā, sārtā, zaļā, oranžā, dzeltenā, violetā un vidējās paaudzes dejojāšu grupa. Ilze atklāj, ka vidējās paaudzes vecākajam dejojāšam jau ir 62 gadi, bet viņš lieliski turas visiem jaunākajiem līdzīti visā. Vidējās paaudzes grupu pārsvarā veido jauno dejojāšu vecāki un vecvecāki.

Vaicāta, vai plānots veidot arī grupu senioriem – vecākiem dejojāšiem, Ilze norāda, ka pagaidām tāda nav plānota, bet neizslēdz iespēju, ka kādreiz tik tiešām varētu būt.

Tomēr visgrūtāk ir ar pašiem mazākajiem dejojāšiem. «Viņi atnāk kā baltas papīra lapiņas, kuras mums jāmekā iekrāsot dažādās varavīksnes krāsās, iemācīt ne tikai skaisti turēt augumu un skaisti dejojot, bet arī dzirdēt mūziku, būt organizētiem, disciplinētiem, labi uzvesties, dziedāt un vēl daudz ko citu,» stāsta «Dancīša» Lielā Mamma. «Kad mazie, nevarīgie putnēni beidzot rīkojas paši, tad arī gandarījums ir ļoti, ļoti liels, taču paiet vismaz 2–3 gadi, kad var teikt, ka bērns sāk dejojot.»

Līdz ar gada sākumu Dzene jaunāko grupiņu ir uzticējusi savai bijušajai audzēknei, kura vēl tikai mācās būt par deju skolotāju. «Tas nemaz nav tik vienkārši, kā izskatās no malas. Ir ļoti, ļoti daudz jāmācās,» komentē ansambļa vadītāja.

Kārtībai jābūt!

Glūzi kā Saeimai, arī deju ansamblim «Dancītis» ir savs Kārtības rullis – salīdzinoši īss un kodolīgs. Tas radīts 1976. gadā – vienu gadu pēc ansambļa dibināšanas. «Kārtība un disciplīna visos laikos ir primārā un svarīgākā. Bez disciplīnas nekas nevar notikt. Kā gan citādi tiktu galā koplēmējumos, kad visi ir kopā? Tagad man nav nekādu problēmu, vai zālē ir viena vai astoņas grupas,» uzsver Ilze.

Viens no Kārtības rullja punktiem vēsta, ka dejojāšiem ir akurāti jāsakārto mati. Tas ir viens no priekšnosacījumiem, lai kolektīvā darbi raiti ritētu uz priekšu. «Tas ir tāpat, kā ar mēģinājuma tērpiem, ja tie ir akurāti un kārtīgi, visai grupai vienādi, ir pilnīgi cita savāktība un darbs. Bērniem ir nerakstīts likums – divas vai viena ļoti stingra bize, lielajām meitām bize vai cope. Matiem jābūt savāktiem kārtīgi un stingri!» skaidro ansambļa vadītāja.

Tāpat pašsaprotami ir nekavēt nodarbību, deju zālē nebrist ar āra apaviem un uz mēģinājumiem vienmēr ierasties ar treniņtērpu. Disciplīna ir viena no svarīgākajām lietām, kas raksturo deju kolektīvu. «Mēģinājuma laikā nedrīkst ielānot neko citu, lai vai kas tas būtu. Ja reiz esi iesācis, tad ir jārēķinās ar

«Dancīša» grupiņas:

Baltajā grupā dejo mazākie dejojāši vecumā no 2,5 līdz 5 gadiem.

Lillā grupā dejo dejojāši no 5 līdz 7 gadu vecumam.

Sārtajā grupā dejo 1.–2. klases dejojāši.

Zaļajā grupā dejo 3.–4. klases dejojāši.

Oranžajā grupā dejo 5.–7. klases dejojāši.

Dzeltenajā grupā dejo 8.–12. klases jaunieši.

Violetajā jauniešu grupā dejo 17–30 gadu veci dejojāši.

Vidējās paaudzes grupā dejo 30–58 gadus veci dejojāši.

2013. gada jūlijā pēc dziesmu svētku gājiena. No kreisās: Ilze Dzene, trīs dienas vecais dēliņš Kārlis, meitiņa Elza un «Dancīša» dibinātāja Uldze Dzene. Foto no privātā arhīva

šo laiku, nedrīkst būt nekas cits – ne jubilejas, ne teātri un tā tālāk. Tas ir jāieplāno citā laikā,» skarbi norāda Ilze.

Īsts svētums dejojāšiem ir tautastērps, arī izturēšanās pret to ir īpaši izcelta Kārtības rullī. Tas regulē, kā pārvadāt un pārnēsāt tautastērpu un vainagus.

Jestrie brīži ansambļa dzīvē

Tomēr par spīti augstajai disciplinētībai pa vidu ikdienas dzīvei ansamblī ielaužas arī šādi tādi kuriozi. Piemēram, «tālā pagātnē vienos no deju svētkiem, kuros bija lijis neiedomājams lietus, deju laukums bija pārvērties dubļu peļķē, un, ļoti sparīgi dejojot, kāda no meitenēm pamanījās pazaudēt kurpi,» smeja ansambļa Lielā Mamma. Pēc tam to tomēr atrada.

Arī vismazākie dejojāši mēdz sagādāt jautrus brīžus. Ir bijuši vairāki gadījumi, kad mazie dejojāši sāk deju, kā vajag – pretī skatītājiem, taču pabeidz uz otru pusi, lai gan deju nesajauc, un paši ir izbrīnīti, kāpēc pazuduši skatītāji.

Tomēr viens no visneizmirstamākajiem brīžiem «Dancītim» bija atgriešanās no divu nedēļu ilgās prombūtnes Baškīrijā, Krievijā. Ansamblis atgriezās 1991. gadā vienu dienu pirms puča.

Glūzi kā Ilze Dzene, arī viņas bērni auguši uz deju plača – meita Elza izaugusi deju zālē, savukārt dēls Kārlis, iespējams, ir visu laiku jaunākais dziesmu un deju svētku gājiena dalībnieks 2013. gadā. «Es paspēju pirmajās dienās uzlikt dejojāšus uz laukuma ar dejām, tad mans mazais kunkulītis izdomāja, ka pietiek dzīvoties pa mammas punci. Tā nu viņš trīs dienu vecumā paspēja iet savā pirmajā lielajā svētku gājienā,» stāsta deju ansambļa vadītāja.

Cherished for 40 years – Dance Group Dancītis

UL Dance Group *Dancītis* celebrates its 40th birthday this year, bringing together dancers of various ages – from 2-year-old children to 60-year-old dance enthusiasts. The dance group was founded in 1975 by Uldze Dzene, and since January 2014 it is managed by her daughter Ilze Dzene. Being proud of its coloured history, order, discipline, and love for dance, *Dancītis* has a rich repertoire including simple Latvian ethnographic folk dances as well as original choreography created especially for the group. This is going to be a very busy year, as the children, youth, and adult groups are getting ready for the preliminaries of the National Dance Celebration.

Vairākkārtēja stipendiju ieguvēja

Katrina Mertsā:

«Man visu laiku ir jāmeklē, ko darīt»

Katrina ŽUKOVA

Latvijas Universitātes (LU) Ķīmijas fakultātes 2. kursa studente Katrina Mertsā ir ieguvusi M. M. V. Petkevičs piemiņas stipendiju un Kristapa Morberga stipendiju, kuras sniegušas viņai ne tikai emocionālu novērtējumu, bet arī finansiālu atbalstu, kas jaunajai studentei palīdzējis sevi attīstīt ārpus Universitātes sienām – apmeklēt starptautiskus projektus, ceļot, tostarp kļūt par brīvprātīgo Ziemas olimpiskajās spēlēs Sočos.

Saruna ar Katrinu notiek *Skype*, jo viņa jau kopš studiju gada sākuma atrodas Vācijā, kur apmaiņas programmā studē ķīmiju. Viņa atklāj, ka stipendija rada lielu motivāciju aktīvi darboties un mācīties. «Viss ir iespējams – tikai jātic un jādara,» tā par stipendiju iegūšanu saka Katrina.

Ko tu šobrīd studē Vācijā?

LU iesāku studēt ķīmiju, Vācijā man ir apmaiņas gads *Erasmus+* ietvaros. Sen to gribēju, jau vidusskolā biju nolēmusi, ka to vēlos. Pagaidām nav viegli, ilgojos pēc draugiem un LU. Šeit programma ir krietni citādāka. Piemēram, pirmajā semestrī bija daudz brīva laika, bet otrajā viss būs pilnīgi citādāk. Mazliet uztraucos par to, kā tikšu galā, bet ceru, ka būs labi. Sesija vēl tikai tuvojas, tā šeit ir vēlāk, pirmais eksāmens tikai 31. janvārī. Apmaiņas programmā studēšu pilnu mācību gadu, jo tad man būs vieglāk pielīdzināt kredītpunktus un mācību parādu nebūs.

Vari pastāstīt par stipendijām, ko esi ieguvusi studiju laikā?

Pirmajā gadā es saņēmu M. M. V. Petkevičs piemiņas stipendiju. Par iespēju tai pieteikties mani painformēja skolotāja vidusskolā. Izlēmu pamēģināt un reģistrējos. Vidusskolas laikā biju piedalījies dažādos pasākumos: koncertos, konkursos un olimpiādēs, kā arī dziesmu svētkos, tas palīdzēja. Es visu laiku aktīvi darbojos, un pēc visām intervijām tiku pie stipendijas. Savukārt šogad saņēmu Kristapa Morberga stipendiju.

Mani ievērojamākie mirkļi bija Sočos, kur norisinājās 2014. gada Ziemas olimpiskās spēles, es tur devos kā brīvprātīgā. Es arī kā brīvprātīgā darbojos koru olimpiādē un piedalījos vienā starptautiskā projektā Itālijā. Visu laiku paralēli studijām kaut

Berlīnē. Foto no privātā arhīva

kur piedalos, un man visu laiku ir jāmeklē, ko darīt. Arī šeit, Vācijā. Pirmie mēneši aizgāja, lai iedzīvotos, bet tagad jau iestājos vienā organizācijā, kā arī palīdzēju organizēt dažādus pasākumus. Domāju arī apmeklēt kori Vācijā. Te praktiski viss notiek vācu valodā, arī studijas man ir vāciski. Sākumā bija ļoti grūti, jo, lai gan vidusskolā mācījos vācu valodu, tagad viss bija jāapgūst gandrīz no sākuma. Gramatika man bija galvā palikusi, bet vārdu krājums bija pazudis. Vācieši gan saka, ka es labi runāju.

Es pieļāju, ka ķīmija ir gana specifiska, lai par to runātu vāciski?

Nav tik traki! Daudzi vārdi ir starptautiski. Ir kaut kādi termini, kuri, protams, ar telefona palīdzību lekcijās jātulko. Sākumā bija grūti pat klausīties.

Ko tev deva stipendijas – finansiālu atbalstu?

Jā, tas gan. Es no ģimenes finansiālu atbalstu negūstu, tētis strādā tā, lai iznāktu, par ko samaksāt dzīvokli un pietiktu dzīvošanai. Brālim ir sieva un bērns, savukārt mamma tagad dzīvo no pensijas, kas nāk no Krievijas. Un rubļa krišanas dēļ pensija ir mazāka nekā 100 eiro. Pateicoties iekrājumiem, viņa tiek galā. Es arī palīdzu apmaksāt rēķinus. Pamatā dzīvoju tikai par savu naudu. Pirmajā gadā sanāca pat iekrāt, krāju, lai kaut kur dotos. Lai gan Sočos biļetes man atmaksāja, nauda aizgāja ikdienas izdevumiem. Izdevumus prasa arī projekti un tādas lietas, kur varu kaut ko iemācīties un ko jaunu uzzināt. Šobrīd krāju vasaras plāniem. Daudzi mani jaunie draugi plāno doties uz Latviju, es to ļoti gribu viņiem parādīt. Es sapņoju arī apmeklēt 2016. gada Vasaras olimpiskās spēles Riodežaneiro. Dzīvesvietu esmu jau tur atradusi, jo Vācijā ir daudz starptautisko studentu no Brazīlijas.

Sanāk, ka ar stipendiju tu palīdzi citiem un attīsti sevi?

Mēģinu sevi kaut kur «iestumt», lai ko jaunu apgūtu. Pirms Sočiem neko par sportu nezina, bet tur tik daudz uzzināju par latviešu sportistiem! Arī tagad es sekoju līdz skeletona un kamaniņu sacensībām. Savukārt Itālijā piedalījos ar psiholoģiju saistītā projektā. Tur pamattēma bija par lesbietēm un gejiem – kā pret viņiem attiekties, kā viņus saprast, jo šobrīd Eiropā tas ir ļoti aktuāli. Tas krietni pamainīja domašanas veidu.

Stipendijās ir pārrunas klātienē, vai vari pastāstīt, kādas bija tavas izjūtas?

Uztvēru to diezgan mierīgi, jo iepriekš diezgan bieži biju uzstājies publikas priekšā. Intervijā es sacīju, ko pati domāju. Teicu patiesību, nav ko slēpt! Nav ko baidīties, viņi arī ir cilvēki – ļoti jauki un mīļi. Savukārt oktobrī intervija notika *Skype*, bija cilvēki, kas pajautāja, lai parunāju kaut ko vāciski. Bija ļoti jauki.

Ko tu citiem, kuri vēl mācās vidusskolā, ieteiktu, ja viņi vēlas iegūt stipendiju?

Domāju, ka jākoncentrējas uz pašattīstību. Cilvēkam visu laiku jānācās kaut kas jauns. Es neaprobežojos tikai ar ķīmiju – man daudzi pārmet kopš vidusskolas, ka es visu laiku «lienu» visās nozarēs un nepaliek pie kaut kā viena, jo tas esot slikti un man neizturēšot galva. Es tomēr mēģinu attīstīties daudzpusīgi. Man patīk gan mūzika, gan valodas. Arī te, Vācijā, es sāku mācīties spāņu valodu, lēnām arī japāņu valodu mācos. Izšuju, kad ir laiks, lasu. Ar cilvēkiem ļoti daudz sazinos. Vienkārši jāmeklē, kas patīk un ko gribētu pamēģināt. Jāmeklē iespējas, jo to ir daudz! Ir tik daudz dažādu starptautisko projektu. Tur pat bieži nekas nav jāmaksā, tikai laiks jāatrod. Arī

Eiropas brīvprātīgo programma ļoti daudz variantu piedāvā pa visu Eiropu. Iesaku mēģināt!

Lasīju, ka tavs lecasas vidusskolas ķīmijas skolotājs Mihails Gorskis bija publicējis ierakstu, kurā atsaucies uz tevi kā vienīgo skolēnu skolā, kas kārtoja visus centralizētos eksāmenus pēc kārtas.

Tas arī bija tikai, lai sevi pārbaudītu. Es domāju, kāpēc gan ne? Ja es mācos visu laiku, pamēģināsim, kas būs! Kā vienmēr, mācības pēdējās dienās, bet visu nokārtoju. Zemākais rezultāts man bija fizikā – 77%. Lai gan man nepatika fizika, es to liku. Bija priekšmeti, par kuriem domāju: ja es lieku visus, tad jāliek visi. Kopumā bija ļoti veiksmīgi, un skolotāji bija apmierināti ar maniem rezultātiem, pat vairāk nekā es.

Vai nav bail, ka kādreiz tevi kaut kas ieinteresēs vairāk nekā ķīmija?

Visu esmu rūpīgi pārdomājusi, ir varianti, kas mani interesē vairāk, bet domāju uz priekšu, jo daudzviet vienkārši nav nākotnes. Es Vācijā sapratu, ka nekur projām nemaz negribu. Pagaidām domāju, ka maģistrantūru noteikti pabeigšu Latvijā, un, ja būs iespēja, tad noteikti turpināšu doktorantūru. Protams, ka ir lietas, kas ļoti interesē, bet es domāju, ka to visu var darīt paralēli. Pagaidām tā nav problēma.

Klausoties visu, ko tu dari, rodas jautājums – cik stundas naktī tu gulē?

Es guļu ļoti daudz (smejas). Vidēji septiņas astoņas stundas, man patīk arī pa dienu pagulēt, ja sanāk. Man ļoti patīk gulēt. Es esmu tipiska pūce. Man ir grūti pulksten 6.00 vai 7.00 no rīta piecelties.

Lejassaksonijas ostā Cuhavenē. Foto no privātā arhīva

Kopā ar Martinu Dukuru Soču olimpiskajās spēlēs.
Foto no privātā arhīva

Nākamais mācību gads droši vien atkal atskries ātri, vai tu domā arī nākamgad pieteikties stipendijai?

Es sākumā skatīšos, kā man te veiksies ar atzīmēm. Te gan to nav daudz, jo pamatā – vai nu ir, vai nav nokārtots. Skatīšos, ko sanāks izdarīt, kā būs ar laikiem. Pagājušo gadu ļoti skatījās uz vidējo svērtu atzīmi. Man pirmajā semestrī bija 9,5,

otrajā semestrī nedaudz pāri 9. Tas bija gana labs rezultāts. Šeit vēl nezinu, kā būs.

Tad jau vari pretendēt uz «sarkano» jeb izcilības diplomu.

Es mēģināšu. Gribēju pateikt vēl to, ka stipendija ir liela motivācija studēt tālāk. Censties mācīties labāk un arī kaut ko darīt, jo tu ne tikai kaut ko dari, bet iegūsti arī naudu. To dari sev un arī citiem. Tas ir izdevīgi visām pusēm. Man tā ir motivācija. Kā jau es teicu, man ģimenes apstākļi neļauj gaidīt palīdzību no citiem, labāk es pati kaut ko padarīšu un citiem palīdzēšu. Viss ir iespējams – tikai jātic un jādara.

«I look for challenges all the time», says scholarship winner Katrina Mertsā

Katrina Mertsā, a 2nd year student of the Faculty of Chemistry, has obtained M. M. V. Petkevičs memorial scholarship and Kristaps Morbergs scholarship, offering not only an emotional appreciation, but also financial support. It has helped her to gain valuable experience also outside the University: participate in international projects, travel, and also become a volunteer in Sochi 2014 Winter Olympics. Katrina tells about her impressions as an exchange student in Germany, and shares her experience in the scholarship application process. This publication also includes information about UL Fund scholarships for students.

LU mecenātu stipendijas topošajiem studentiem

LU Fonds piedāvā dažādas iespējas, kā 12. klašu abiturienti bez rūpēm uzsākt studijas gan LU, gan citās Latvijas augstskolās, piesakoties LU mecenātu stipendijām.

2015./2016. akadēmiskajā gadā 12. klašu abiturienti jau 2015. gada februārī (līdz 10. martam) ir iespēja pieteikties stipendijai «Ceļamaize» izcilniekiem un sociālajai stipendijai – **Minnas Matildes Vilhelmīnes Petkevičs** piemiņas stipendijai. Šīs abas stipendijas paredzētas topošajiem LU studentiem. Visu citu augstskolu topošajiem studentiem 2015. gada septembrī būs iespēja pieteikties LU Fonda administrētajām **Novadu stipendijām**.

Stipendija «Ceļamaize» un M. M. V. Petkevičs piemiņas stipendija

Pieteikšanās abām stipendijām norisinās līdz 10. martam, aizpildot pieteikuma anketu mājaslapā www.fonds.lv un augšupielādējot nepieciešamos dokumentus, tostarp noteikta parauga CV, kurā norādītas sekmes un pastāstīts par līdzšinējiem sasniegumiem un nākotnes iecerēm, rekomendāciju no vidusskolas direktora vai ārpuskolas un interešu izglītības iestādes vadītāja (jāieskenē), kā arī rekomendāciju no cilvēka, kas var personību raksturot vislabāk. Drīkst pievienot arī citus dokumentus, kas varētu palīdzēt iegūt stipendiju. Lai pieteiktos stipendijām, vidējā atzīme nedrīkst būt zemāka par 7,5 ballēm. Stipendijas apjoms ir 2200 eiro, ko var izmantot gan mācību maksas, gan ikdienas tēriņu segšanai – dzīvošanas izdevumiem un sevis intelektuālai pilnveidei.

M. M. V. Petkevičs stipendijas pretendentiem papildus jāpievieno arī rekomendācija no pašvaldības sociālā darbinieka (jāieskenē); izziņa no sociālā dienesta, kas apliecina ģimenes kopējo ienākumu līmeni vai apgrūtināto sociālo stāvokli (jāieskenē).

Novadu stipendijas

Šobrīd LU Fondam ir sadarbība ar četrām pašvaldībām, sniedzot iespēju šo novadu jauniešiem turpināt studijas kādā augstskolā Latvijā. Pērn tika piešķirtas Jelgavas novada pašvaldības stipendijas, Salaspils novada pašvaldības stipendijas, Saldus novada pašvaldības stipendijas un Engures novada pašvaldības stipendijas labākajiem novadu pašvaldību vidējo mācību iestāžu abiturienti, kas turpina studijas. Aktuālie datumi un sadarbības novadi būs atrodamā mājaslapā www.fonds.lv 2015. gada augustā. Savukārt pieteikšanās stipendijām notiks septembrī.

Mecenātu stipendijas LU studentiem

Sākot ar 2. kursu, studentiem ik rudeni ir iespēja pieteikties gan LU dižmecenāta Kristapa Morberga stipendijai, gan Jau-no pētnieku stipendijām eksaktajās, sociālajās vai humanitārajās zinātnēs.

Stipendijas «Ceļamaize 2015» un M. M. V. Petkevičs piemiņas stipendijas konkursa termiņi

Pieteikšanās tiešsaistē: 1. februāris – 10. marts

Pieteikšanās 12. klases skolēniem, aizpildot anketu mājaslapā www.fonds.lv

Izvērtēšana: 11. marts – 31. marts

1. kārtā: pieteikumu izvērtēšana neklātienē

Intervijas: 1. aprīlis – 24. aprīlis

2. kārtā: intervijas klātienē ar izvirzītajiem pretendentiem

Rezultāti: 27. aprīlis

Rezultātu paziņošana stipendiātiem

Līgumu slēgšana: augusta beigas / septembra sākums

Pēc reģistrēšanās studijām Latvijas Universitātē

Pagriezta pasaule –

Foto: Arnis Kalniņš

raida NABA FM 95,8

Anete ENIKOVA

Ja Latvijas Universitāte ar savām 13 fakultātēm, 19 institūtiem un kuplo darbinieku saimi veido savu mikropasauli, kas izceļas uz pārējo augstskolu fona ar zinātnes jomu daudzveidību, tad ir tikai loģiski, ka Latvijas Universitātes paspārnē darbojas radio, kas ir kliezošs dažādības, alternatīvas domāšanas, inteliģences un brīvdomības simbols radio vidē Latvijā. Radio NABA jau vairāk nekā 12 gadus ir Latvijas Universitātes radio, kas aicina sabiedrību pagriezt pasauli un paplašināt savu redzesloku, un 16. februārī tas piedzīvo savu «neatkarības dienu», pēc gada pārtraukuma atsākot skanēt ar pilnu programmu radio aparātos FM vilnī 95,8.

No studentu radio līdz alternatīvam sabiedriskajam medijam

Mediju telpā, kurā dominē popmūzikas ietekme, līdzās pastāv mediji, kas apvieno dažādas alternatīvās mūzikas kustības, sabiedrības subkultūras un paplašina klausītāju redzesloku, aicinot sabiedrību iepazīt dažādas kultūras un zinātnes jomas, veicina kritisko domāšanu, palīdz izprast politiskās norises valstī, izziņāt vidi ap mums, bet galvenokārt ir augsne un platforma Latvijas jaunajai inteliģencei – studentiem, zinātniekiem, kultūras jomu pārstāvjiem, jauniešiem mūziķiem u. c. Medijs, kas neatkarīgi un patstāvīgi darbojas atbilstoši mediju kvalitātes principiem, par dažādu sabiedrības grupu aktuālajiem procesiem runājot brīvā, nepiespiestā formā. No Latvijas Universitātes veidota «studentu radio» ir attīstījies kultūras, urbāni inteliģentās vides un alternatīvā dzīvesveida sabiedriskais medijs, kas no 2015. gada 16. februāra pazīstams arī kā Latvijas Radio 6 – programma NABA, tas kļuvis par vienu no Latvijas Radio ruporiem sabiedrības vērtību kultivēšanā.

12 gadi un to laikā trīs dažādas frekvences un dzirdamības formas, bet šobrīd – FM 95,8, internetā un mobilajās lietotnēs. Tomēr Radio NABA neatkarības un pastāvības jautājums bieži ir atradies uz naža asmens – 2014. gadā pilnu radio programmu varēja dzirdēt tikai internetā, lai gan daļa raidījumu tika integrēti jaunizveidotajā Latvijas Radio jauniešu programmā «Pieci.lv». Šo 12 gadu laikā trīs reizes mainījušās

Jaunpienācēji

«**KŪL. Kultūras ūnijas laiks**». Jaunākais no informatīvajiem raidījumiem, tapis ar Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstu. Raidījums, kurā tiek analizēti aktuālie kultūras procesi un tirdīta laikmetīgā māksla, katru nedēļu raidījumā viesojas mākslas procesu veidotāji, lai rastu atbildes uz KĀPĒC? Kas ir trendi, un kas ir «kūl» (no angļu val. *cool* – ‘vēsi, stilīgi’)? Vai viss jaunais ir aizmirsts vecais? Kas veido kultūru šodien? Kur dzimst māksla? Kas rada kultūras procesiem un objektiem vērtību? Tik daudz jautājumu, tik maz atbilžu. Kas patiesībā slēpjas aiz sabiedrisko attiecību tekstiem, kur un kā, tāpat arī kāpēc veidojas kultūras notikumi? Vada: Anete Enikova un Atis Sinka.

«**Histērija**». Muzikāli izglītojošs raidījums cilvēkiem ar stabilu nervu sistēmu. Elektroniskās deju (un nedeju) mūzikas «smagā gala» (*hardcore, gabber, speedcore, darkcore, breakcore, experimental, darkstep, digital hardcore* u. c.) izpēte un aktualitātes. Arī vieglāku novirzienu (*happy hardcore, hardstyle, hardtrance, goa trance, break beat, jungle* u. c.) apskats. Smagi, skaļi un ātri elektroniskās mūzikas ritmi un nežēlīgas skaņas. Par kaimiņu un jūsu ķermeņa reakciju neatbildam! Vada: Zigmārs Kruks.

«**Vārnu laiks**». Alternatīvā rokmūzika un smagais metāls. Aktualitātes pašmāju mūzikā un pasaulē. Platforma gan jauniešiem, gan jauniešiem gados. Jauniešiem – aktuālā informācija, procesi, norises un mūzika, jauniešiem gados – nostalgijas nots un viņu pieredze. Vada: Jānis Jansons.

«**Netīrais darījums**». Mūzikas izdevniecības *Dirty Deal Audio* Radio NABA autorraidījums. Mūzikas izdevniecība *Dirty Deal Audio* pilda latviešu jaunās elektroniskās un bītmūzikas «vēstniecības» funkciju. Kolektīvā apvienojušies lielākā daļa valsts žanra talantīgāko pārstāvju. Ikdienā tiek sekots līdz aktualitātēm un notikumiem Latvijas elektroniskās mūzikas skatuve – vienmēr lūkojoties pēc «svaigām asinīm» (atklājot jaunus talantus). Raidījumā «Netīrais darījums» uzziniet aktuālākās Latvijas elektroniskās mūzikas tendences caur izdevniecības vadības un pārstāvēto mūziķu prizmu. Raidījumā skan eklektiska dažādu žanru, kā arī žanriski neklasificējama deju un miera elektroniskā bītmūzika.

«**Transplants**». Raidījuma vadītāji Kristaps un Hanna ir dzimuši ASV, bet pēdējos septiņus gadus dzīvo Latvijā. Līdz ar to abi uzkrājuši pamatīgu un ļoti vispusīgu muzikālo bagāžu, kas arī izpaudīsies abu kopīgajā radio raidījumā. «Transplantā» tiks spēlēta jauna un veca, ārzemju un latviešu mūzika. Mūzika, kas iespaidojusi un joprojām iespaido šo melomānu pāri. Latvijas mūzikas vidē Kristaps pazīstams kā cilvēks, kas jau vairāk nekā 20 gadus spēlē Amerikas latviešu *experimental punk* grupā «Mācītājs on Acid», tomēr daudzi pat nenozina, ka viņa muzikālā gaume sliecas tālu aiz šī mūzikas stila robežām.

«**Tumša nakte**». Tas ir raidījums par jauno, aktuālo un svarīgo etniskajā mūzikā tepat pie mums, kaimiņos un tālumā. Mums interesē tautas mūzikas tīrradņi un sakausējumi jebkādā kombinācijā. Jaunāko izdevumu un notikumu apskati, reportāžas no koncertiem un festivāliem. Mūziķu viedokļi un stāsti par sastapšanos ar citām mūzikas kultūrām un piedzīvojumiem, iedziļinoties pašu folklorā.

Ar pilnu programmu var iepazīties mājaslapā www.naba.lv

frekvences un uztveršanas mērogs, tomēr par spīti visam Radio NABA turpina attīstīties, saglabājot savas vērtības un labākās iestrādes – struktūru un atmosfēru, vienmēr pievēršot uzmanību atšķirīgajam.

Radio NABA pirmsākumi meklējami 20. gadsimta 90. gadu beigās. Latvijā bija sazēlušas daudzas jaunas pagrīdes un neatkarīgās mūzikas grupas, kas meklēja iespēju tikt sadzirdētām, aktīvas bija dažādas kustības un jauniešu strāvojumi, kas meklēja izpausmes iespējas. Paralēli tam no studentu idejām, entuziasma un ambīcijām 2001. gadā sadarbībā ar Latvijas Universitātes Studentu padomi dzima radio stacija KNZ («Kosmosa noslēpumu zinātājs»). Tā aptuveni pēc gada aizgāja citā kosmosā, tomēr uz šīs radio stacijas pamata veidojās Radio NABA.

To, ko citur neatrast, atrodi Radio NABA

Radio NABA šobrīd skan 50 oriģinālr Raidījumi, kas atspoguļo visdažādākos mūzikas stilus, nebaudoties klausītājiem parādīt to, ko neuzdrošinās citas radio stacijas, domājot par reitīgiem, pasūtītājiem vai reputāciju. Radio NABA galvenais mērķis ir klausītājs, kuram piedāvāt dzīvu radio.

Savu 20. dzimšanas dienu pirms pāris nedēļām piedzīvoja Radio NABA senākais raidījums «Bitīt Matos» (vadītāji: Dambis un Didzis Erra), kas runā par aktuālajiem procesiem pagrīdes mūzikas dzīvē. Tomēr NABA ir vienīgais radio Latvijā, kur vienviet skan mūzika, sākot no *punk, ska*, smagi metālmūzikas ritmi, elektroniski eksperimenti, dziļa eklektika un pat ļoti svaigs *dream pop*. Turklāt muzikālā ziņā radio ir piesātināts ar Latvijā un latviešu radītu mūziku.

2015. gada februāris Radio NABA vēsturē ne tikai tiks iezīmēts ar skanējumu jaunā FM vilnī, bet arī ar krasām izmaiņām radio programmā, turklāt pirmatskaņojumu radio ēterā piedzīvos 6 jauni raidījumi, atjaunots ir sporta raidījums «Olē!», kā arī notikušas atvadas no vairākiem jau labi zināmiem

Pagriez pasauli!
Raida NABA!

www.naba.lv

facebook.com/radionaba

twitter.com/radionaba

2007. gadā LU Radio NABA studijā viesojās vācu grupas *Deine Lakaien* solists Aleksandrs Veljanovs (*Alexander Veljanov*)

Latvijas Universitātes Radio NABA 12 gadu jubilejas raidījumi Radio NABA studijā. LU rektors prof. Mārcis Auziņš (no kreisās) un Radio NABA instruktori Atis Sinka un Anete Enikova

raidījumiem. Radio NABA dziļākā būtība atspoguļojas tieši programmā – tā ir mainīga, dinamiska un seko līdzi laikam. Liela daļa raidījumu skan ik pārnedēju, tādējādi nodrošinot nemainīgu mainību un dažādību, no februāra programmu papildina arī rīta un pēcpusdienu ētera instruktoru atgriešanās.

Studentu kustība radio

Studenti izveidoja Radio NABA, tomēr, kad šie studenti – celmlauži ir izauguši, Radio NABA saglabā studentus un studentiskumu kā vienu no šīs radio stacijas vērtībām, pēdējos

trīs gados ļaujot attīstīties veselai studentu kustībai. Šis kustības platforma Radio NABA ir raidījums «Studentu pietura», tā dzimšana ir datēta ar Radio NABA dzimšanu, tomēr šis ir viens no tiem raidījumiem, kura sastāvs mainās visbiežāk, jo tas pulcē gan studentu līderus no visa līmeņa studentu pārstāvniecības institūcijām, gan aktīvākos un komunikablākos studentus no visdažādākajām zinātņu jomām. Pie mikrofoniem šajā raidījumā ir sēdējuši gan topošie ķīmiķi, fiziķi, psihologi un datorīķi, gan žurnālisti un politiķi. Šai platformai cauri ir izgājuši gan Latvijas Universitātes studējošie senatori, gan LU Studentu padomes un Latvijas Studentu apvienības studenti, tomēr galvenais kritērijs nekad nav bijis oficiālais statuss, bet vēlme iestāties par studentu interesēm, vēlme dalīties savā pieredzē ar citiem studentiem, kas iet cauri līdzīgām problēmām studiju procesā. Mācīšanās metodes, sarunas ar pasniedzējiem, aktuālie augstākās izglītības procesi, interesantas iespējas, kā pavadīt brīvo laiku, un informācija par labākajām ballītēm, studentu mūzikas grupām un lielākajiem sasniegumiem. Patiess studentu dzīves atspoguļotājs.

The World Tuned In by NABA FM 95, 8

UL has its own small world with 13 faculties, 19 institutes, a large group of staff members, and a diversity of scientific areas that stands out among other higher education institutions. Therefore broadcasting under the auspices of UL for more than 12 years, the radio station NABA is a symbol of diversity, free and alternative way of thinking, and intelligence in the Latvian radio environment. It encourages people to tune in the world and broaden their horizons. After a year of silence, on February 16 NABA returns in a new frequency – FM 95. 8. This month will be marked in history with changes in the programme, and premiere of six new broadcasts.

Paši studenti par radio un līdzdalību «Studentu pieturā»

ZANE SKUJIŅA, Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes bakalaura 3. kursa studente

Šķiet, ka, darbojoties raidījumā «Studentu pietura», man visvairāk patika apziņa, ka vari pavēstīt cilvēkiem kaut ko noderīgu un informatīvu, kā arī iepazīstināt ar mazpazīstamas mūzikas ārēm. Protams, mani arī priecēja fakts, ka varu sevi izaicināt, piemēram, cenšoties saprotami atspoguļot kādu sarežģītu tēmu, un pie reizes noķert mazliet adrenalīna, jo strāvājums pirkstu galos radās ikreiz, kad piesēdos pie radio pults. Man ļoti patika arī lieliskā iespēja ikdienā strādāt ar cilvēkiem, kurus tiešām var saukt par personībām, un domāju, ka tas, ka esam tikušies, noteikti nav nejaušība!

INGUNA ZARIŅA, Latvijas Studentu apvienības valdes locekle, Latvijas Universitātes studējošo senatore

Notikšana radio bija kā piedzīvojums un izaicinājums iziet no savas komforta zonas, sarunāties ar cilvēkiem, ar studentiem un censties vienkārši, saprotami izskaidrot procesus, kas var skart ikvienu studentu, tas nav tāpat, kā runāt studentu auditorijas priekšā, tas nav tikai sarunāties ar ministru vai rektoru. Visvairāk man patika brīvais formāts, kas deva iespēju gan realizēt savas idejas, gan runāt par to, kas tiešām studentiem bija aktuāli šajā brīdī. Dažreiz bija grūti ar pārāk lielu informācijas devu nesabiedēt studentus, dažreiz sarežģīti

no visas informācijas izlobīt studentiem patiešām nozīmīgo, tomēr mēs kopā to mācījāmies, pilnveidojot sevi gan kā personības, gan kā komunikatorus. Bet visjaukākās ir skudriņas vēderā, ikreiz izejot tiešajā ēterā, kad jūtams adrenalīns asinīs un pukstoša sirds. Augstu vērtēju arī sadarbību ar radio vadību un atbalstu un draudzīgus padomus no citu raidījumu veidotājiem, tas radio veido ļoti labvēlīgu augsni izaugsmei.

RIHARDS BLESE, Latvijas Universitātes studējošo senators, LU Sociālo zinātņu fakultāte

Radio tu iemācies plānot laiku, tur laiks tiek mērīts sekundēs, bez iespējas nokavēt pāris minūtes, tur nav iespējas attaisnoties ar suni, kas sagrauza mājasdarbu, vai to, ka autobuss kavēja. Viss notiek pa īstam un laikā, nosit precīzu stundu, noskan džingls, un tev jāsāk runāt. Varēju arī mazliet pietuvoties sapnim par iejušanos DJ ādā. Bet, protams, vislabākais ir iespēja dalīties zināšanās un informācijā, un, tā kā vadīju rubriku par karjeras iespējām, ceru, ka šie raidījumi deva arī jauniešiem iespēju atrast darbu vai jaunas nodarbošanās iespējas.

Uzņemšana raidījumā «Studentu pietura» notiek reizi gadā, un bieži pēc aktīvas darbības šajā raidījumā studenti apzinās gan savas prasmes, gan intereses, gan iespējas realizēt sevi savos oriģinālradijimos.

Studijas pārsteigumu pilnajā Azerbaidžānā

Linda ELTERMANE

Latvijas Universitātes krievu filoloģijas maģistra studiju programmas 2. kursa studente Linda Eltermane uz vienu semestri devās apmaiņas programmā uz Baku Slāvu universitāti (*Baku Slavic University*) Azerbaidžānā, kur turpināja apgūt krievu filoloģiju, specializējoties krievu literatūrā. Viņai ir daudz iespaidu gan par studijām, gan Baku pilsētu, gan viesmīlīgajiem azerbaidžāņiem un pārlicība, ka iespēja studēt apmaiņas programmā ir noteikti jāizmanto!

Izvēle – eksotiskā Azerbaidžāna

Pirms diviem gadiem es ieguvu apmaiņas studiju pieredzi *Erasmus* programmā. Toreiz pavadīju vienu semestri Vīnes Universitātē Austrijā. Līdz ar to pirms došanās uz Baku es jau biju izbaudījusi, cik aizraujoši ir studēt ārzemēs, iepazīt citu valsti un tās kultūru, dibināt jaunus kontaktus ar studentiem un pasniedzējiem, kā arī izzināt citas valsts izglītības sistēmu.

Kad sāku studēt maģistrantūrā, biju pārlicināta, ka atkal došos apmaiņas studijās. Tā kā ārzemju studiju iespēju, ko sniedz *Erasmus* programma, es jau biju izmantojusi, tad mana izvēle bija *Erasmus Mundus* apmaiņas programma. Azerbaidžānu izvēlējos tāpēc, ka pēc studijām Latvijā, Lietuvā un Austrijā es vēlējos mācīties kādā eksotiskākā valstī. Man bija vairākas izvēles, kur pieteikties – Krievijā, Ukrainā, Moldovā, Armēnijā, Baltkrievijā un Gruzijā, bet tieši Azerbaidžāna, un konkrēti, Baku, raisīja manī vislielāko interesi. Pirmkārt, tā ir austrumu valsts ar islāmu kā dominējošo reliģiju. Otrkārt, tagad Azerbaidžāna kļūst par attīstītu valsti, un tās mērķis ir kļūt par «otro Dubaju». Un visbeidzot, es atcerējos, kā skatījos 2012. gada «Eirovīziju», kas notika Baku, un cik ļoti mani iespaidoja pilsētas skati. Es biju pārlicināta, ka šie fakti kopumā varēs apmierināt manu tieksmi studēt zemē, kas kardināli atšķiras no iepriekš apmeklētajām valstīm.

Pirmās dienas pārsteigumi un piedzīvojumi

Man liekas, ka pirmo dienu Azerbaidžānā es nekad neaizmirsīšu! Es ielidoju Baku vēl tumsā, ap pieciem no rīta. Lidostā mani sagaidīja universitātes pārstāvis, un mēs devāmies uz kopmītnēm. Es iemīlējos Baku no pirmā acu skatiena – skaistas ēkas austrumu stilā, kuras bija tikpat skaisti izgaismotas. Mēs ieradāmies kopmītnēs, un izrādījās, ka tur neviens nezināja par manu ierašanos. Tas bija pirmais šoks. Mani izvietoja konferenču zālē līdz tam brīdim, kamēr kopmītnu direktore atnāca uz darbu. Labi, ka es nebiju viena, bet kopā ar vēl vienu apmaiņas studentu no Polijas. Kopīgi pavadījām četras

Piedaloties starptautiskā zinātniskā konferencē Baku.
Foto no privātā arhīva

stundas, gaidot direktori. Kad viņa atnāca, mums bija jāuzgaida vēl stunda, kamēr mūsu istabas tiks iztīrītas.

Aiz loga jau bija rīts, un pirmais, ko dzirdējām, bija gaiļa dziesma. Tas bija mans otrais šoks. No kurienes gaiļi gandrīz Baku centrā?! Kā vēlāk izrādījās, viņiem ir pieņemts turēt vistas un gaiļus pie daudzdzīvokļu mājām iežogojumos. Kad beidzot tikām līdz istabām, viss, par ko varējām domāt, bija miegs. Tomēr gulēt nesanāca, jo mana gulta salūza un bija jāgaida meistars. Arī duša īsti nesanāca ieiet, jo krāns vannas istabā nestrādāja. Un atkal bija jāgaida meistars.

Tajā pašā dienā ap trijiem pēcpusdienā bija jānodod iepazīties ar universitāti. Mums atbrauca pakaļ universitātes darbinieks, un mēs devāmies ceļā – šoreiz jau ar sabiedrisko transportu. Tas bija nākamais šoks! Autobusi Baku ir lieli un parasti ļoti pārpildīti. Tā nu mēs kaut kā tikām iekšā autobusā, kurš bija nenormāli pārpildīts. Un tas viss +35 grādu karstumā. Pats interesantākais bija tas, kā vadītājs brauca. Autobusa durvis viņš atstāja vaļā, un laiku pa laikam bija stingri jāpieturas, lai neizkristu. Bieži vien vadītājs neievēroja nekādus ceļu satiksmes noteikumus, tas lika mums ar studentu no Polijas nervozēt. Tāpēc bijām laimīgi, kad beidzot varējām tikt laukā. Ar laiku es pieradu pie Baku sabiedriskā transporta un tagad ne par ko vairs nebrīnos.

Universitātē mūs sagaidīja ļoti laipni, izrādīja auditorijas un iepazīstināja ar vairākiem pasniedzējiem, kuri tajā brīdī bija darbā. Viņu nebija daudz, jo mācībām bija jāsākas tikai pēc 10 dienām. Bet kopumā, neskatoties uz visiem misēkļiem, ar kuriem man nācās saskarties pirmajā dienā, ļoti pārsteidza pilsētas kolorīts. Zīmīgi ir tas, ka Baku izrādījās daudz eiropeiskāka pilsēta, nekā es biju iztēlojusies pirms aizbraukšanas uz turieni. To pat grūti pilnībā aprakstīt ar vārdiem, vienkārši jābrauc uz Azerbaidžānu, lai to varētu izprast un izbaudīt!

Studiju īpatnības Baku Slāvu universitātē

Jāatzīst, ka atšķirību starp studijām Azerbaidžānā un Latvijā nav tik daudz, kā varētu gaidīt. Taču bija atsevišķas īpašas lietas, ar kurām es līdz šim nebiju sastapusies ne Latvijas

Universitātē, ne Vīnes Universitātē. Visvairāk man palika atmiņā Halifē diena. Šīs dienas laikā visus vadošos universitātes amatus ieņēma studenti. Lai students varētu ieņemt, piemēram, rektora vai dekāna vietu, viņam jāuzvar vēlēšanās, kuras tiek rīkotas trīs etapos. Pretendentu vērtē gan pasniedzēji, gan arī paši universitātes studenti. Līdz ar to tikt ievēlētam ir liels gods jebkuram universitātes audzēknim. Halifē dienā ievēlētie rektors un dekāni uzklauza studentu vēlmes un sūdzības, aicina interesantus viesus, rīko noderīgus seminārus. Man tiešām patika tāda ideja, un varbūt kādreiz to varētu mēģināt realizēt arī mūsu Universitātē, jo tas liek studentiem aktīvāk iesaistīties universitātes sabiedriskajā dzīvē, kā arī satuvina universitātes vadību ar audzēkņiem.

Vēl neierasti likās, ka kopā ar pasniedzēju starpbrīdī varēja doties iedzert tēju un parunāt. Bieži vien sarunas bija tik interesantas, ka mēs – gan es, gan pasniedzējs – kavējām lekcijas. Baku Slāvu universitātē bija maz maģistrantūras studentu. Piemēram, manā studiju programmā bija tikai viena studente, ar kuru kopā gājām uz visām lekcijām. Tāpēc lekcijas bieži notika vai nu katedras telpās, vai bibliotēkas lasītavā. Tas kopumā raisīja ļoti uzticīgu un draudzīgu atmosfēru starp mums un pasniedzējiem.

Baku apguvu vienu studiju kursu, kura tematika bija patiešām unikāla. Kurss saucās «Islāma reliģija Ļ. Tolstoja daiļradē». Latvijas Universitātē mēs apskatījām kristietības motīvus šī rakstnieka darbos, un pēc apgūtā Baku kursa es varu savienot iepriekš iegūtās zināšanas ar jaunajām, var pat teikt, specifiskajām. Manuprāt, tas ir ļoti interesanti un svarīgi, jo Ļevs Tolstojis ir ne tikai krievu, bet arī visas pasaules literatūras un filozofijas fenomens, kura daiļrades izpētei ir pievērsušies daudzi pasaulslaveni literatūrzinātnieki. Un tagad man ir daudzpusīgas zināšanas par šo rakstnieku.

Šobrīd Azerbaidžānā tāpat kā Latvijā rit sesija, un turienes studentiem tieši tāpat kā studentiem Latvijā ir daudz jāmācās, viņi bieži žēlojas, slinko un pēc tam mēģina visu iemācīties pēdējā naktī. Vienīgā atšķirība, ka šogad vasarā Baku notiks Pirmās Eiropas spēles, un tāpēc sesijai atvēlētais laiks tika saīsināts līdz divarpus nedēļām. Man un kursa biedriem bija jākārt kopumā seši eksāmeni, un bieži vien starp tiem bija tikai viena brīva diena. Bet, neskatoties uz visām grūtībām, mēs visi esam sekmīgi beiguši šo semestri un tagad kopīgi varam par to priecāties.

Iespēja apceļot Azerbaidžānu un arī Gruziju

Esmu ļoti priecīga, ka izdevās paceļot, jo tas bija viens no maniem mērķiem pirms došanās uz Baku – iepazīt Azerbaidžānu un, ja sanāks, arī kādu no tās kaimiņvalstīm. Universitāte mums rīkoja divas ekskursijas ārpus Baku. Vienā no tām mēs devāmies uz Gendžes pilsētu, kura atrodas valsts ziemeļrietumos. Tur mēs apmeklējām pazīstama viduslaiku Azerbaidžānas rakstnieka Nizami Gendževi muzeju un kapavietu. Apskatījām arī bijušā prezidenta Heidāra Alijeva kompleksu un parku, kura kopējā platība ir ap 450 hektāru. Patiešām iespaidīga un neapraķstāmi skaista vieta!

Otra ekskursija bija uz Gobustānas Nacionālo kultūrvēstures rezervātu, kurš ir iekļauts UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā. Gobustāna ir pasaulslavena ar saviem klinšu gleznojumiem, pirmie no tiem ir veidoti ap 10. gs. p. m. ē. Protams, bija ļoti interesanti aplūkot šos vēstures pieminekļus, bet vēl vairāk mani pārsteidza brīnišķīgās rezervāta ainavas. Gobustānas muzejā es uzzināju, ka visa muzeja ekspozīcija un dizains tika izstrādāts ar latviešu speciālistu palīdzību. Tajā brīdī jutos īpaši lepna par mūsu tautiešiem! Un visbeidzot,

Ieteikums studentiem, kas arī vēlas piedalīties apmaiņas programmā

Varbūt tas skanēs nedaudz banāli, bet es ieteiktu neбайдīties to darīt, jo studijas ārzemēs ir kaut kas neizsakāmi satriecošs, ko es atcerēšos visu dzīvi! Tāpēc vairāk pārliecības – un uz priekšu! Jums viss izdosies!

kopā ar poļu un Kazahstānas apmaiņas studentiem pēc pašu iniciatīvas devāmies sagaidīt Jauno gadu Tbilisi, Gruzijā. Šis mūsu piecu dienu ceļojums izvērtās par īstu piedzīvojumu ar trīs stundu ilgu stāvēšanu naktīs vidū ar visām somām robežpunktos, ar pieturvietām kaut kur Azerbaidžānas stepes vidū, ar hinkali un hačapuri ēšanu, gruzīnu nacionālo deju dejošanu un nacionālo dziesmu dziedāšanu. Sanāca, ka pēc maniem ceļojumiem es iemīlējos vēl vienā valstī – Gruzijā.

Visu, kas saistīts ar Azerbaidžānu, es noteikti atcerēšos visu dzīvi. Viss, kas bija man apkārt šo semestri, bija ļoti neparasts un interesants. Tomēr gribētu nosaukt dažas lietas, kuras man likās visneparastākās un visinteresantākās. Pirmkārt, vēlos minēt Baku centra arhitektūru. Tā ir satriecoša. Visvairāk man patika tieši *Flame towers* un *Cristal hall*, kuri, manuprāt, simbolizē jauno, strauji augošo Azerbaidžānu. Otrkārt, šajā valstī ir satriecoša daba, kas ļoti atšķiras no ierastām Latvijas ainavām. Neierasti bija redzēt granātābolu kokus un palmas Baku ielās. Treškārt, man ļoti iegaršojās azerbaidžāņu virtuve. Trekni, asi, bet nenormāli garšīgi ēdieni – dolma, plov, sādžs – tos es atcerēšos vienmēr un pati mēģināšu gatavot mājās. Kā arī tik labi pagatavotu jēra un liellopa gaļu nekur neesmu ēdusi! Un man īpaši imponēja cilvēku atklātība, viesmīlība un izpalīdzība. Azerbaidžāņi patiešām tādi ir. Viņi arī ir ļoti zinātkāra tauta – katrs mēģināja ar mani iepazīties un uzzināt kaut ko vairāk par Rīgu un Latviju.

Studiju biedri un draugi – fantastiski cilvēki

Lai gan azerbaidžāņu mentalitāte un tradīcijas stipri atšķiras no latviešu un pat eiropiešu tradīcijām, tomēr mēs ātri atrādām kopīgu valodu. Mani draugi ir ļoti jautri, aktīvi, atklāti, izpalīdzīgi, dažreiz aizmāršīgi, pārāk ziņkārīgi un karstasinīgi. Gadījās arī tā, ka mums bija grūti saprast vienam otra rīcību vai tradīcijas, bet savstarpēja cieņa un atklātība palīdzēja pārvarēt kultūras barjeru. Es esmu pārliecināta, ka vēl kādreiz atgriezīšos Baku, kur mani sagaidīs kā vismīļāko un visgaidītāko ciemiņu un draugu. Ceru, ka kādu dienu mani draugi atlidos

«Starptautiskās vakariņas». Katrs draugs ir no citas valsts – Kazahstānas, Polijas, Turcijas, Bulgārijas. Foto no privātā arhīva

Flame towers. Šī Lindas Eltermanes foto ieguva otro vietu fotogrāfiju konkursā «Azerbaidžāna ar cittautu studentu acīm»

uz Rīgu un es varēju viņiem parādīt mūsu, latviešu, viesmīlību un laipnību.

Pirms ierašanās Baku es domāju, ka cilvēki neko nezinās par manu dzimteni, un biju neizsakāmi pārsteigta, ka mani draugi, studiju biedri un universitātes pasniedzēji ir dzirdējuši par Latviju. Vēl jo vairāk – daudzi no viņiem ir bijuši Latvijā, daudz ko zina par mūsu valsti. Piemēram, manas pasniedzējas Naiļas Handanas meita vairākus gadus dzīvojusi Rīgā un strādājusi mūsu Universitātē Humanitāro zinātņu fakultātē. Tāpēc arī pati pasniedzēja vairākas reizes ir bijusi Latvijā. Savukārt manai kursa biedrenei bija atklātnīte ar Vecrīgas skatiem, bet kursa biedrs vēlējies iestāties Latvijas Universitātē. Izrādās, ka Azerbaidžānai un Latvijai ir daudz vairāk kopīgā, nekā es biju domājusi. Tas ļoti priecē!

Studies in Azerbaijan

Linda Eltermane, a 2nd year master's programme student of Russian philology spent a semester in an exchange programme in Baku Slavic University, Azerbaijan, specializing in Russian literature. With many impressions about the studies, Baku city, and hospitable Azerbaijanis, she is confident that the opportunity to study in an exchange programme should not be missed. She encourages other students to participate in such programmes, because it is something truly astonishing to be remembered for a lifetime. Just make your decision and go for it!

Brīvprātīgie Universitātes sporta dzīves aizskatuvē

LU Preses centrs

Studenti, kā zināms, ir aktīvi un sparīgi cilvēki, tāpēc daudzi izvēlas savu enerģiju ieguldīt sportiskās aktivitātēs. Universitātes sporta dzīvi organizē un vada LU Sporta servisa centrs, kas piedāvā studentiem apmeklēt sporta nodarbības basketbolā, futbolā, volejbolā, florbolā, vieglatlētikā, aerobikā, frīsbijā, beisbolā, slēpošanā, galda tenisā un kendo. Studentiem ir iespējas piedalīties dažādās sacensībās, tiek rīkotas basketbola un futbola spēles valsts augstākā līmeņa čempionātos, bez tam LU ir pirmā augstskola Baltijā, kas studentiem piedāvā iespēju piedalīties sporta nakts turnīros. Studenti, kas attiecīgajā sporta veidā ir talantīgi un meistarīgi, tiek uzaicināti startēt LU izlasē dažāda mēroga studentu sacensībās. LU ir arī viena no nedaudzajām universitātēm Baltijā, kur iespējams īstenot karjeru sportā.

Kā atzīst LU Sporta servisa centra pārstāvis Kārlis Dārznieks, LU sporta pasākumu veiksmīgas norises pamatā ir brīvprātīgo palīgu ieguldītais darbs: «Sākot no nelielu uzdevumu veikšanas līdz pasākumu koordinēšanai – savstarpējs atbalsts un uzticība dod iespēju gūt abpusēju ieguldījumu. Brīvprātīgie palīgi gūst jaunu pieredzi, draugus un attīsta sevi vēlamajā

Foto: Māris Greidāns

Foto: Māris Greidāns

nozārē, savukārt Latvijas Universitātes sporta pasākumi kļūst kvalitatīvāki.» Lai nodrošinātu visas sportiskās aktivitātes Universitātē, šajā akadēmiskajā gadā Sporta servisa centram palīdz deviņi brīvprātīgie palīgi.

Informācija par iespēju palīdzēt sporta dzīves organizēšanā atrodama LU portāla sporta sadaļā. Lāse Mīlgrāve, kas kā brīvprātīgā Sporta servisa centrā darbojas jau no pirmā kursa, stāsta: «Iepazīšanās nedēļas laikā ieraudzīju, ka Raiņa bulvārī notiks lekcija, kurā stāstīs par iespējām LU, arī par brīvprātīgo darbu sportā. Pirmā doma – kāpēc gan ne? Aizgāju, paklausījos, patika tas, ko dzirdēju, pieteicos. Un tā esmu LU sportā jau ceturto gadu. Redzot, cik daudz esam izdarījuši šo pāris gadu laikā, tiešām prieks!» Sporta servisa centrs priecājas par katru interesentu, kurš ir gatavs ziedot brīvo laiku un

Lāse Mīlgrāve. Foto: Māris Greidāns

Vēlies uzzināt, kā kļūt par LU Sporta servisa centra brīvprātīgo? Raksti uz e-pastu sports@lu.lv vai zvani +371 29333956. Pieteikties aicināts ikviens interesents, arī bez pildāmo darbu vīzijas un iepriekšējas pieredzes!

enerģiju pasākumu organizēšanā, tāpēc īpaši sagatavots CV nemaz netiek prasīts.

Brīvprātīgie veic dažādus darbus. K. Dārznieks kā vislielāko gandarījumu min to, ka var piedāvāt studentam praktizēties viņa izvēlētajā specialitātē: «Piemēram, pie mums aktīvi darbojas un sporta notikumus rakstiski atspoguļo Sociālo zinātņu fakultātes topošie žurnālisti, nakts turnīru organizēšanā piedalās topošie sporta skolotāji no Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultātes.» Taču tajā pašā laikā studenti var gūt jaunu pieredzi un skatījumu uz dažādām lietām, kas var būt pilnīgi pretēja nodarbe izvēlētajam studiju virzienam. «Priecājamies, ja students nāk pie mums ar savu iniciatīvu un ambīcijām paveikt ko patstāvīgi. Ja kāds saskata potenciālu LU sporta darbībā un vēlas to izmantot, lai pats gūtu no tā gandarījumu, mēs to tikai atbalstīsim!» stāsta K. Dārznieks.

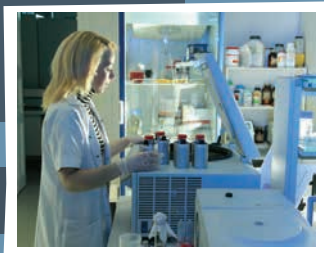
Lāse atceras, ka pirmajā gadā viņas uzdevums bija Latvijas Basketbola līgas mājas spēlēs pie ieejas galdiņa sagaidīt cilvēkus, kuri nāca ar ielūgumiem, pārdot biļetes u. tml. Otrajā gadā viņa sāka rakstīt pēcspēles aprakstus, arī veidot intervijas ar komandas spēlētājiem un citiem darbiniekiem. Viņa atzīst, ka tagad, kad brīvprātīgo sistēma ir attīstītāka un viņu ir vairāk, ir iespēja nodrošināt lielisku mājas spēļu atmosfēru – aktivitātes, konkursus studentiem, bērnu stūrīti, spēļu tiešraides, ātru komunikāciju ar atbalstītājiem sociālajos tīklos. «Tie varbūt nav milzīgi darbi, taču bez tiem neiztikt, lai katra spēle notiktu, būtu izdevusies un apmierināti būtu visi iesaistītie. Patīk tas, ko daru, vienmēr ļoti dzirdēt, ka cilvēkiem patīcis būt mūsu spēlēs,» norāda Lāse.

Pieredze, kas gūta, darbojoties kā brīvprātīgajam, var noderēt arī turpmākā dzīvē, gan izvēloties darbības jomu, gan arī darba meklējumos, jo, kā stāsta K. Dārznieks, mūsdienās nozīmīgi ir darba tirgū piedāvāt CV ar iepriekšēju pieredzi, un tas nemaina būtību, vai šī pieredze ir gūta algotā vai brīvprātīgā darbā: «Manā skatījumā tas pat ir ievērojams pluss ikvienam cilvēkam kā personībai, ja ir veikts brīvprātīgais darbs. Tas vairo pozitīvu priekšstatu, ja cilvēks ir gatavs veikt atbildīgus pienākumus, neprasot par to finansiālu pateicību, un ar šādiem cilvēkiem ir daudzviet vieglāk sadarboties.» Arī brīvprātīgā Lāse atzīst: «Esmu ieguvusi lielu pieredzi organizatoriskajā darbā, kļuvusi vēl atvērtāka jaunām iespējām, attīstījusi dažādas iemaņas komunikācijā ar cilvēkiem, atklājusi, ka sporta žurnālistika varētu būt viena no lietām, ko ar prieku darītu arī nākotnē.»

Volunteers behind the Scenes of UL Sports Life

UL Sports Centre organizes UL sports life and offers a number of activities, competitions, and sports career opportunities for students. Kārlis Dārznieks, a representative of the centre, stresses that success of sports events mainly depends on volunteers. This year, nine people will help to organize all sports activities in the University. Lāse Mīlgrāve shares her experience working as a volunteer since her first year of studies.

Studiju programmas Latvijas

Bioloģijas fakultāte

Bakalaura studiju programma

- Bioloģija
- ### Profesionālā bakalaura studiju programma
- Dabaszinātņu un informācijas tehnoloģijas skolotājs*

Maģistra studiju programmas

- Bioloģija
- Uzturzinātne

Doktora studiju programma

- Bioloģija

Datorikas fakultāte

Bakalaura studiju programma

- Datorzinātnes
- ### Profesionālā bakalaura studiju programma
- Dabaszinātņu un informācijas tehnoloģijas skolotājs*
- ### Pirmā līmeņa profesionālā studiju programma
- Programmēšana un datortīklu administrēšana

Maģistra studiju programma

- Datorzinātnes

Doktora studiju programma

- Datorzinātnes

Ekonomikas un vadības fakultāte

Bakalaura studiju programmas

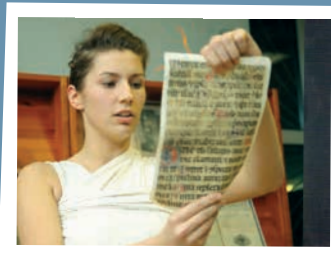
- Ekonomika
 - Starptautiskā ekonomika un komercdiplomātija
 - Vadības zinības
- ### Profesionālās bakalaura studiju programmas
- E-biznesa un loģistikas vadības sistēmas
 - Starptautiskās ekonomiskās attiecības
 - Grāmatvedība, analīze un audits
 - Finanšu menedžments

Maģistra studiju programmas

- Eiropas studijas
 - Ekonomika
 - Sabiedrības vadība
 - Starptautiskās attiecības (ekonomika)
 - Vadības zinības
- ### Profesionālās maģistra studiju programmas
- Finanšu ekonomika
 - Grāmatvedība un audits
 - Starptautiskais bizness (angļu valodā)
 - Projektu vadīšana

Doktora studiju programmas

- Demogrāfija
- Ekonomika
- Vadīzinātne

Humanitāro zinātņu fakultāte

Bakalaura studiju programmas

- Angļu filoloģija
- Āzijas studijas
- Baltu filoloģija
- Franču filoloģija
- Klasiskā filoloģija
- Krievu filoloģija
- Kultūras un sociālā antropoloģija
- Moderno valodu un biznesa studijas
- Somugru studijas
- Vācu filoloģija

Maģistra studiju programmas

- Angļu filoloģija
 - Baltijas jūras reģiona studijas (angļu valodā)
 - Baltu filoloģija
 - Klasiskā filoloģija
 - Krievu filoloģija
 - Kultūras un sociālā antropoloģija
 - Orientālistika
 - Romāņu valodu un kultūru studijas
 - Vācu filoloģija
- ### Profesionālās maģistra studiju programmas
- Rakstiskā tulkošana
 - Konferenču tulkošana

Doktora studiju programmas

- Filoloģija
- Valodniecība

Fizikas un matemātikas fakultāte

Bakalaura studiju programmas

- Fizika
- Matemātika
- Optometrija

Profesionālās bakalaura studiju programmas

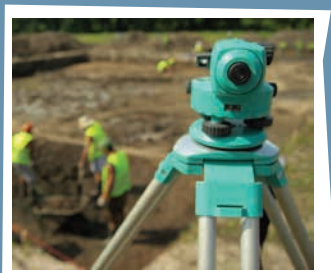
- Dabaszinātņu un informācijas tehnoloģijas skolotājs*
- Matemātikas statistiķis

Maģistra studiju programmas

- Fizika
 - Matemātika
- ### Profesionālā maģistra studiju programma
- Optometrija

Doktora studiju programmas

- Fizika, astronomija un mehānika
- Matemātika

Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultāte

Bakalaura studiju programmas

- Ģeogrāfija
- Ģeoloģija
- Vides zinātne

Profesionālā bakalaura studiju programma

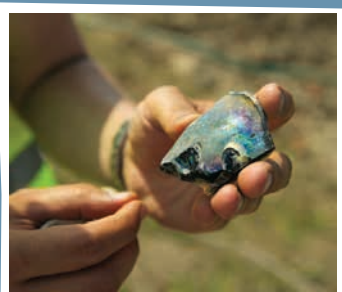
- Dabaszinātņu un informācijas tehnoloģijas skolotājs*

Maģistra studiju programmas

- Ģeogrāfija
 - Ģeoloģija
 - Vides zinātne
- ### Profesionālā maģistra studiju programma
- Telpiskās attīstības plānošana

Doktora studiju programmas

- Ģeogrāfija
- Ģeoloģija
- Vides zinātne

Vēstures un filozofijas fakultāte

Bakalaura studiju programmas

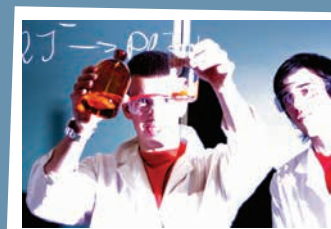
- Filozofija
- Vēsture

Maģistra studiju programmas

- Filozofija
- Vēsture

Doktora studiju programmas

- Filozofija
- Vēsture

Ķīmijas fakultāte

Bakalaura studiju programma

- Ķīmija
- ### Profesionālā bakalaura studiju programma
- Dabaszinātņu un informācijas tehnoloģijas skolotājs*

Maģistra studiju programma

- Ķīmija
- ### Profesionālā maģistra studiju programma
- Darba vides aizsardzība un ekspertīze

Doktora studiju programma

- Ķīmija

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE
ANNO 1919

Universitātē 2015./2016.

Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultāte

Bakalaura studiju programma

- Psiholoģija
- **Profesionālās bakalaura studiju programmas**
 - Māksla
 - Psiholoģija
 - Skolotājs, apakšprogrammas:
 - Angļu valodas
 - Informātikas un programēšanas
 - Kulturoloģijas
 - Latviešu valodas un literatūras
 - Mājturības un tehnoloģiju, mājsaimniecības
 - Pirmsskolas
 - Sākumizglītības
 - Speciālās izglītības skolotājs un skolotājs logopēds
 - Sporta
 - Vācu valodas
 - Vizuālās mākslas

- Sociālais pedagogs

Pirmā līmeņa profesionālā studiju programma

- Pirmsskolas izglītības pedagogs

Maģistra studiju programmas

- Dažādības pedagoģiskie risinājumi
- Izglītības zinātnes
- Pedagoģija

Profesionālās maģistra studiju programmas

- Izglītības vadība
- Psiholoģija
- Skolotājs**

(iegūstot profesionālo maģistra grādu izglītībā un vienu no 33 skolotāja kvalifikācijām)

Otrā līmeņa profesionālā studiju programma (ar iepriekšējo augstāko izglītību)

- Skolotājs**

(iegūstot vienu no 24 skolotāja kvalifikācijām)

Doktora studiju programmas

- Izglītības vadība
- Pedagoģija
- Psiholoģija

Juridiskā fakultāte

Bakalaura studiju programma

- Tiesību zinātne

Maģistra studiju programma

- Tiesību zinātne

Profesionālā maģistra studiju programma

- Tiesību zinātne

Doktora studiju programma

- Juridiskā zinātne

Medicīnas fakultāte

Bakalaura studiju programma

- Farmācija

Profesionālā bakalaura studiju programma

- Māszinības

Otrā līmeņa profesionālās studiju programmas

- Ārstniecība
- Zobārstniecība (angļu valodā)

Maģistra studiju programmas

- Farmācija
- Māszinības

Doktora studiju programma

- Medicīna un farmācija

Sociālo zinātņu fakultāte

Bakalaura studiju programmas

- Informācijas pārvaldība
- Komunikācijas zinātne
- Politikas zinātne
- Socioloģija

Maģistra studiju programmas

- Bibliotēkzinātne un informācija
- Diplomātija
- Komunikācijas zinātne
- Politikas zinātne
- Socioloģija

Profesionālā maģistra studiju programma

- Dokumentu un arhivu pārvaldība

Doktora studiju programmas

- Komunikācijas zinātne
- Politikas zinātne
- Socioloģija

Teoloģijas fakultāte

Bakalaura studiju programma

- Teoloģija un reliģiju zinātne

Maģistra studiju programma

- Teoloģija

Doktora studiju programma

- Teoloģija un reliģiju zinātne

Informācija
Studentu serviss
Raina bulv. 19,
125. telpa
TEL. 67034444
LU@LU.LV
WWW.GRIBUSTUDET.LV

* Studiju programma, kurā studijas notiek 5 fakultātēs: Datorikas, Bioloģijas, Fizikas un matemātikas, Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu, Ķīmijas fakultātē.

** Programmas īstenošanā piedalās Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultāte, Bioloģijas fakultāte, Datorikas fakultāte, Ekonomikas un vadības fakultāte, Fizikas un matemātikas fakultāte, Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultāte, Humanitāro zinātņu fakultāte, Ķīmijas fakultāte, Teoloģijas fakultāte un Vēstures un filozofijas fakultāte.

GribuStudēt.lv

Aktuāli notikumi Latvijas Universitātē

10.11.

Latvijas Universitātes Bibliotēkā atzīmēti LU rektoriem velgtie grāmatu atvēršanas svētki

Atzīmējot Latvijas Universitātes (LU) dibināšanas 95. gadskārtu, 10. novembrī Bibliotēkā Kalpaka veltuvē 4 notika trīs LU rektoriem velgti grāmatu atvēršanas svētki. Pasākuma gaitā tika godināti LU vēsturē nozīmīgi Mārtiņi – rektori Mārtiņš Zīle, Mārtiņš Bīmanis un Mārtiņš Prīmanis. Grāmatu atvēršanas svētkos tika prezentēti LU Bibliotēkas pētnieciskā darba rezultāti – grāmatu sērijas «Latvijas Universitātes rektori» noslēdzošie izdevumi. Grāmatas «Prof. Dr. med. Mārtiņš Zīle: dzīve un darbs», «Prof. Dr. ing. h. c. Mārtiņš Bīmanis: dzīve un darbs» un «Prof. Dr. chem. Mārtiņš Prīmanis: dzīve un darbs» sniedz ieskatu izcilu pētnieku, profesoru, rektoru dzīvē un radošajā darbībā.

Foto: Sarmīte Vajka, Latvijas Universitātes Bibliotēka

14.11.

Ķīmijas fakultātes absolventi saņem «Sudraba pūces» balvas

14. novembrī Latvijas Nacionālajā bibliotēkā Rīgā tika pasniegti AS «Grindeks» fonda «Zinātnes un izglītības atbalstam» apbalvojumi par izcilie sasniegumiem – «Zelta pūce» un «Sudraba pūce». «Sudraba pūci» un naudas prēmiju 550 eiro apmērā saņēma trīs jaunie zinātnieki – divi LU ķīmijas maģistrantūras programmas absolventi Beatrise Bērziņa un Toms Rēķis, kā arī Ilze Neibolte. Toms Rēķis šobrīd LU studē ķīmiju doktorantūrā un strādā Ķīmijas fakultātē.

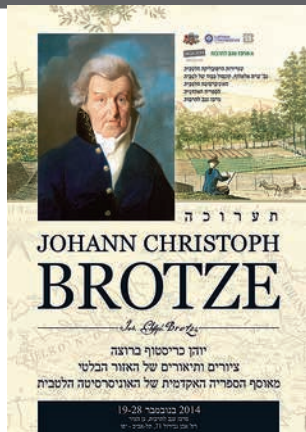

Ķīmijas fakultātes ēka

19.11.

Telavivā atklāta Johana Kristofa Broces zīmējumu izstāde

19. novembrī Izraēlā, Telavivas Municipālās kultūras centrā *Enav*, par godu Latvijas proklamēšanas 96. gadadienai programmas «Rīga 2014 – Eiropas kultūras galvaspilsēta» ietvaros tika atklāta izstāde «Johana Kristofa Broces (1742–1823) Baltijas zīmējumu un aprakstu kolekcija LU Akadēmiskajā bibliotēkā». Izstāde tapusi, sadarbojoties LU Akadēmiskajai bibliotēkai un Latvijas vēstniecībai Izraēlā.

20.11.

Profesore Ausma Cimdiņa saņēmusi Rīgas balvu par izcilie Rīgas tēmas pētījumiem humanitārajās zinātnēs

18. novembrī Rīgas domes svinīgajā sēdē, kas notika par godu Latvijas Republikas proklamēšanas 96. gadadienai, LU Humanitāro zinātņu fakultātes profesore Ausma Cimdiņa saņēma Rīgas balvu, ko iedibinājusi Rīgas dome sadarbībā ar Latvijas Zinātņu akadēmiju, par izcilie Rīgas tēmas pētījumiem humanitārajās zinātnēs. Ausmai Cimdiņai Rīgas balva 2014 ir piešķirta par izdevumiem «Rīgas teksts. Augusta Deglava romānam RĪGA 100» (2013), «Dzīves dziesma sarkanā. Ojārs Vācietis un viņa laiks» (2013), «Imants Ziedonis. Piederības meklējumi, brīvības treniņš» (2014), kas laisti klajā «Latviešu pamatteksu pētījumu» sērijā apgādā «Zinātne», un par to sagatavošanas procesā rīkotajām starptautiskajām zinātniskajām konferencēm, popularizējot Rīgas un izcilāko Rīgas dzejnieku vārdus Latvijā un pasaulē.

20.11.

Latvijas Universitāte, «IBM Latvija» un DPA vienojas par ilgtermiņa stratēģisku sadarbību

20. novembrī LU, starptautiskais informācijas tehnoloģiju uzņēmums «IBM Latvija» un Latvijas IKT nozares uzņēmums DPA parakstīja partnerības memorandu par ilgtermiņa stratēģisku sadarbību. Memorandu parakstīja LU mācību prorektors prof. Andris Kangro, «IBM Latvija» izpilddirektors Uģis Eriņš un DPA valdes loceklis Sandis Kolomenskis. Trīspusējā BAAM (*Baltic Academy of Asset Management*) memoranda mērķis ir veicināt ieguldījumu mūžizglītības procesā un starpdisciplināritātes attīstībā Baltijas valstīs, izmantojot informācijas, sakaru tehnoloģiju un uz biznesu orientētas nozares piedāvātās iespējas.

No kreisās: DPA valdes loceklis Sandis Kolomenskis, LU mācību prorektors prof. Andris Kangro, «IBM Latvija» izpilddirektors Uģis Eriņš

24.11.

Tapis jauns interneta medijs studentiem

2014. gadā Latvijas Universitātei apritēja 95 gadi, tādēļ augstskola bija pelnījusi labu un lielu dāvanu. Tagad tāda ir tapusi, un, piedaloties tās pašiem svarīgākajiem cilvēkiem – studentiem, izveidots LU studentu medijs *studentiem.lu.lv*, kurā vienkopus pieejami jau esošie un labi zināmie LU mediji – *Mansmedijs.lv*, *KIVI.TV*, *Radio NABA*, *ubisunt.lv*, kā arī Biznesa inkubatora un Studentu padomes mājaslapas un jaunumi. Paši studenti jaunajā vietnē kopīgiem spēkiem izveidojuši video, audio, ziņu un izklaides materiālus saviem kolēģiem – studentiem.

LU Radio NABA no 14. februāra, aktīvi būs dārznieku radio – 95.8 FM

02.12.

Latviešu folkloras krātuve svin 90 gadu jubileju

2. decembrī viena no vecākajām Latvijas zinātniskajām institūcijām – Latviešu folkloras krātuve (LFK) – svinēja savu 90. jubileju. LU Literatūras, folkloras un mākslas institūta Latviešu folkloras krātuve ir Latvijas lielākā folkloras vākšanas, saglabāšanas, publicēšanas un izpētes institūcija. Tās pārziņā ir viens no Eiropā apjomīgākajiem folkloras arhīviem ar aptuveni trīs miljoniem folkloras vienību. Pēc 51 Latvijas Zinātņu akadēmijas augstceltnē pavadīta gada LFK ar tās lielāko simbolisko vērtību – Krišjāņa Barona Dainu skapi – 2014. gada rudenī pārcēlās uz jauno Latvijas Nacionālās bibliotēkas ēku.

Latviešu folkloras krātuves kolektīvs 1930. gadā. LFK 2159, 62

03.12.

Asoc. prof. Laimute Balode saņēmusi Lietuvas zinātnes prēmiju

LU Humanitāro zinātņu fakultātes asociētā profesore, LU Lituānistikas centra direktore valodniece Laimute Balode novembra sākumā Lietuvas Izglītības un zinātnes ministrijā saņēma valsts prēmiju ārvalstīs dzīvojošiem lietuviešiem par mūža ieguldījumu zinātnē un sadarbību ar Lietuvu. Šī godalga piešķirta vēl trim ārvalstīs dzīvojošiem lietuviešu zinātniekiem. Viļņas Universitātē par godu šim notikumam L. Balode nolasīja publisku lekciju.

L. Balode starp 2014. gada Lietuvas zinātnes prēmijas laureātiem

no novembra līdz februārim

03.12.

Latvijas Universitāte izveidojusi Ziemeļeiropā pirmo ājurvēdas tālākizglītības programmu

LU ir izveidojusi Ziemeļeiropā pirmo ājurvēdas profesionālās pilnveides izglītības programmu latviešu un angļu valodā, kurā jau februārī plānots uzņemt pirmos studentus. Tālākizglītības programmas vadītājs ir viens no Latvijas vadošajiem endokrinologiem prof. Valdis Pīrāgs, un tā tiks īstenota sadarbībā ar vienu no lielākajiem ājurvēdas izglītības un pētniecības institūtiem Indijā. Programma ir paredzēta visām ārstniecības personām ar augstāko izglītību, kā arī fizioterapeitiem, ergoterapeitiem, uztura speciālistiem, farmaceitiem un farmakologiem, personām ar bakalaura vai maģistra grādu uzturzinātnē, farmācijā, farmakoloģijā un bioloģijā, kas vēlas turpināt papildināt profesionālās zināšanas.

18.12.

Rektoram Mārcim Auziņam pasniegta Cicerona balva

18. decembrī svinīgā ceremonijā Latvijas Zinātņu akadēmijā LU rektoram prof. Mārcim Auziņam pasniegta Cicerona balva. LU rektoru balvai izvirzījis akadēmiķis Jānis Stradiņš. Ikgadējā Cicerona balvas pasniegšanas ceremonija šogad notika jau 16. reizi. Tās piešķiršanas mērķis ir atzīt un veicināt publiskās komunikācijas nozīmi. Cicerona balvu šogad saņēma arī Latvijas Organiskās sintēzes institūta direktors Ivars Kalviņš, dokumentālā kino režisors un operators Ivars Seleckis. Cicerona goda nosaukumu saņēma Jaunjelgavas novada domes priekšsēdētājs Guntis Lībeks.

02.01.

Pabeigta Latvijas Universitātes Botāniskā dārza žoga rekonstrukcijas 1. kāрта

2014. gada decembra nogalē atbilstoši projektā paredzētajam termiņam ir pabeigta LU Botāniskā dārza žoga rekonstrukcijas 1. kāрта, tas bija iespējams, pateicoties Borisa un Ināras Teterevu fonda finansiālajam atbalstam. Jaunais žogs ir 739 m garš un ietver dārzu gar Slokas, Kandavas ielu, Jūrmalas gatvi un Dzirciema ielu. Tas ir no metāla ar jauniem betona stabiem un pasētu, dekoratīviem elementiem, pīķiem un vērpjiem stieņiem. Žoga augstums ir 1,8 metri.

07.01.

Pirmo reizi latviešu valodā izdota Bībele ar komentāriem

2014. gada nogalē pirmo reizi latviešu valodā izdota Bībele ar komentāriem. Komentāri ir populārzinātniski, starpkonfesionāli un domāti plašam lasītāju lokam. Tie tulkoti no vācu valodas – no Vācijas Bībeles biedrības izdotās Štutgartes Bībeles ar komentāriem (*Stuttgarter Erklärungs Bibel*). Projektā piedalījusies arī LU Teoloģijas fakultātes asociētā profesore Dace Balode. Komentāru tulkotājas: Rasma Vīlpa, Dace Rukute-Tomševica, zinātniskie redaktori: Dace Balode, Oļegs Jermolajevs. Vāka dizains: Zigmunds Lapsa.

09.01.

Iznākusi Sanitas Reinsones dokumentālās prozas grāmata

Iznākusi LU Literatūras, folkloras un mākslas institūta pētnieces Sanitas Reinsones dokumentālās prozas grāmata «Meža meitas. 12 sievietes par dzīvi mājās, meža, cietumā». Apgādā «Dienas Grāmata» publicētā dokumentālās prozas grāmata «Meža meitas» piedāvā iedziļināties divpadsmit Latvijas sieviešu meža un dzīves stāstos. Līdz šim Latvijas

sieviešu piedzīvotais mežos un purvos nacionālo partizānu kara laikā ir bijusi neizzināta Latvijas vēstures lappuse. Grāmatas noformējumu papildina melnbaltas fotogrāfijas no grāmatas varoņu un autores personiskajiem krājumiem.

28.01.

EVF prof. Baiba Šavriņa saņem augstu Francijas apbalvojumu

27. janvārī LU Ekonomikas un vadības fakultātes Starptautiskās ekonomikas un biznesa katedras prof. Baibai Šavriņai Francijas vēstnieks Latvijā Stefans Viskonti pasniedza kavaliera pakāpes Akadēmiskā palmas zara ordeni. Svinīgajā ceremonijā piedalījās profesores kolēģi un draugi. Augstais apbalvojums prof. B. Šavriņai piešķirts par nozīmīgo devumu Francijas un Latvijas attiecībās, konkrēti, par ieguldījumu Francijas un Latvijas universitāšu sadarbības attīstībā, īpaši ekonomikas zinātnes jomā.

29.01.

Latvijas Universitāte Helsinkos paraksta divus saprašanās memorandus

Šī gada 29. janvārī Helsinkos, Somijā, LU rektors prof. Mārcis Auziņš un Helsinku Universitātes rektors prof. Jukka Kola parakstīja saprašanās memorandu par akadēmisko un pētniecisko sadarbību starp abām universitātēm. Šajā pašā dienā Helsinkos tika parakstīts arī saprašanās memorands starp Somijas VTT Tehniskās izpētes centru (*VTT Technical Research Centre of Finland Ltd*) un LU, Rīgas Tehnisko universitāti, Latvijas Lauksaimniecības universitāti, Baltijas Inovāciju pētījumu un tehnoloģiju institūtu (*Baltic Institute of Research, Technology and Innovation (BIRTI)*) par sadarbību zinātnes un tehnoloģiju jomā.

Memoranda parakstīšana Helsinkos

30.01.

Pasniegtas Latvijas Universitātes Gada balvas

LU Lielajā aula 30. janvārī notika LU darbinieku sapulce, kurā tradicionāli tika apbalvoti izcilākie zinātnieki, skolotāji, skolu direktori un LU darbinieki. Sapulcē ziņojumu par pērnajā gadā paveikto un sasniegto nolasīja LU rektors profesors Mārcis Auziņš. Pēc tam tika pasniegtas LU Gada balvas, ko piešķir reizi akadēmiskajā gadā.

02.02.

LU 73. konference ir sākusies

2. februārī LU Lielajā aula Raiņa bulvārī 19 ar plenārsēdi «Latvijas prezidentūra Eiropas Savienībā» tika svinīgi atklāta LU 73. konference. Tajā ar priekšlasījumiem uzstājās LU rektors prof. Mārcis Auziņš un Eiropas Komisijas viceprezidents Valdis Dombrovskis. Ikgadējā LU konference šogad norisinās no 26. janvāra līdz februāra beigām, un tā aptver visdažādākās zinātnes nozares. 26. janvārī notika pirmā sekcijas sēde «Zinātņu vēsture un muzejniecība».

04.02.

1725 zinātniskie sasniegumi virtuālajā izstādē «Publikācijas 2014»

LU Bibliotēka piedāvā Universitātes zinātniskās darbības veikumu iepazīt virtuālajā izstādē «Publikācijas 2014». LU zinātniskās darbības 2014. gada rezultāti atspoguļoti 1725 publikācijās. LU struktūrvienību vadītāji īpaši izcēlušī 121 kā nozīmīgāko, kurām ir pievērsta īpaša uzmanība.

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE
ANNO 1919

LATVIJAS UNIVERSITĀTE IR 5% PASAULES
LABĀKO AUGSTSKOLU VIDŪ

WWW.LU.LV
WWW.GRIBUSTUDET.LV

ISSN 1691-8185

9 771691 818502